

10^ο Δημοτικό Σχολείο
Πτολεμαΐδας

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2021-2022

Πτολεμαΐδα, Σεπτέμβριος 2021

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ**Υ.ΠΑΙ.Θ****Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Δυτικής Μακεδονίας****Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κοζάνης**

Όνομασία Σχολείου:	10 ^ο Δημοτικό Σχολείο Πτολεμαΐδας
Οργανικότητα Σχολείου:	Εξαθέσιο, 6/Θ
Κωδικός:	9270358
Διευθυντής Σχολικής Μονάδας:	Μουσιάδης Νικόλαος
Αναπληρωτής διευθυντής:	Ζυγούρη Ελένη
Πρόεδρος Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων:	Πάτσιου Μαριάνθη
Ταχυδρομική Διεύθυνση:	ΚΕΠΤΣΕ-Πτολεμαΐδας
Τηλέφωνο:	24630-24583
Fax:	24630-24583
Email:	mail@10dim-ptolem.koz.sch.gr
Ιστοσελίδα:	https://blogs.sch.gr/10dimpto/ (υπό επεξεργασία - διαμόρφωση)
Αριθμός Μαθητών:	Εκατόν οχτώ (118)
Αριθμός Τμημάτων:	Έξι στην πρωινή ζώνη και ένα στο Ολοήμερο (45 μαθητές)
Αριθμός Εκπαιδευτικών:	Είκοσι (20)

Παρατηρήσεις

Το 10^ο Δημοτικό Σχολείο Πτολεμαΐδας βρίσκεται στην πόλη της Πτολεμαΐδας που ανήκει στο Νομό Κοζάνης και στον Καλλικρατικό Δήμο Εορδαίας. Απέχει 24 χλμ. περίπου από την Κοζάνη και βρίσκεται σε αστική περιοχή. Η σύνθεση του μαθητικού δυναμικού είναι κατά 94,1% ελληνικής καταγωγής. Επτά (7) μαθητές από τους εκατόν οχτώ (118), ποσοστό 5,9% περίπου, είναι αλλοδαπής προέλευσης.

Το σχολείο λειτουργεί κατά το σχολικό έτος 2021-2022 με 6 τμήματα στην πρωινή ζώνη, 1 τμήμα στο Ολοήμερο και 1 Τμήμα Ένταξης, σύνολο μαθητών : Εκατόν δεκαοχτώ (118), 45 εγγεγραμμένοι στο Ολοήμερο.

Παρατηρήσεις

α) **Διδακτικό & βοηθητικό προσωπικό**: Είκοσι εκπαιδευτικοί (20), εκ των οποίων έξι δάσκαλοι/ες (6) τμημάτων, δύο (2) δάσκαλοι στο Ολοήμερο τμήμα, ένας (1) δάσκαλος του τμήματος ένταξης και ο διευθυντής (1), μία (1) εκπαιδευτικός Παράλληλης Στήριξης, μία (1) αναπληρώτρια ως Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό και οκτώ (8) ειδικότητες.

β) **Παράλληλη Στήριξη-Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό**: Μία αναπληρώτρια ΕΣΠΑ Παράλληλης Στήριξης και μια αναπληρώτρια ΕΣΠΑ ως Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό (Ε.Β.Π) -συνεργασία με εκπ/κούς Π.Ε 70.

γ) **Ειδικότητες** : Καθηγήτρια Φ. Αγωγής μόνιμη με οργανική, καθηγήτρια Αγγλικών μόνιμη με οργανική, καθηγήτρια Γερμανικών αναπληρώτρια Ε.Σ.Π.Α, καθηγήτρια Πληροφορικής μόνιμη αλλά όχι με οργανική και καθηγητής Πληροφορικής μόνιμος στο Ολοήμερο, καθηγητής Μουσικής, αναπληρωτής Ε.Σ.Π.Α, Κοινωνική Λειτουργός, αναπληρώτρια Ε.Σ.Π.Α, μέλος Ε.Δ.Υ και Ψυχολόγος αναπληρώτρια Ε.Σ.Π.Α, μέλος Ε.Δ.Υ.

δ) **Υπεύθυνος Ολοήμερου** : Καλαφάτη Μαρία.

ε) **Βοηθητικό Προσωπικό** : Ως βοηθητικό προσωπικό το σχολείο διαθέτει μόνιμη καθαρίστρια και σχολική τροχονόμο.

στ) **Ωράριο Λειτουργίας** : Το ωράριο λειτουργίας του είναι 35 ώρες εβδομαδιαίως στην πρωινή ζώνη και 15 ώρες στο Ολοήμερο.

ζ) **Οικονομική Διαχείριση** : Η διαχείριση των οικονομικών γίνεται από το διευθυντή-διαχειριστή της Ενιαίας Σχολικής Επιτροπής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Δήμου Εορδαίας.

η) **Αρχείο** : Στο σχολείο τηρείται το αρχείο του 10^{ου} Δημοτικού Σχολείου Πτολεμαΐδας .

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	6-8
Σύνταξη, έγκριση και τήρηση του κανονισμού.....	
Ταυτότητα και όραμα του σχολείου μας.....	
Διδακτικό ωράριο Εργασιακό ωράριο	
1. Βασικές αρχές και στόχοι του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας..	8-9
2. Λειτουργία του Σχολείου.....	10-13
2.1 Προσέλευση και αποχώρηση μαθητών/τριών.....	
2.2 Διδακτικό ωράριο λειτουργίας.....	
2.3 Εργασιακό ωράριο.....	
2.4 Ωρολόγιο Πρόγραμμα του Σχολείου.....	
3. Σχολική και Κοινωνική Ζωή.....	13-26
3.1 Φοίτηση.....	
3.2 Διάλειμμα	
3.3 Σχολική εργασία	
3.4 Συμπεριφορά-Δικαιώματα-Υποχρεώσεις	
3.5 Παιδαγωγικός έλεγχος	
3.6 Προσωπικά δεδομένα.....	
3.7 Σίτιση-Διατροφή	
3.8 Σχολικοί χώροι	
4. Πρόληψη φαινομένων Βίας και Σχολικού Εκφοβισμού.....	26-29
4.1 Ομάδα Πρόληψης-Αντιμετώπισης Βίας και Σχολικού Εκφοβισμού.....	
4.2 Ορισμός Συμβούλου Σχολικής Ζωής-Υπευθύνου ανά τάξη	
5. Σχολικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες.....	29-30
6. Συνεργασία & Επικοινωνία Σχολείου-Οικογένειας-Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων.....	31-34
6.1 Επικοινωνία.....	
6.2 Συνεργασία Σχολείου-Οικογένειας.....	
6.3 Συνεργασία Σχολείου Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων.....	
7. Πολιτική προστασίας & αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών και έκτακτων αναγκών	35-37

7.1 Σύνταξη Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης για έκτακτο περιστατικό	
8. Έκθεση αποτίμησης-ανατροφοδότησης-προτάσεων βελτίωσης ...	37-38
Πηγές	39-41

Εισαγωγή

Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Σχολείου βασίζεται στο Θεσμικό πλαίσιο που ορίζεται πρωτίστως από το άρθρο 16, παράγραφος 2 του Συντάγματος : **«Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους και έχει σκοπό την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων, την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης και τη διάπλασή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες.»** Διέπεται, επίσης, από την επικαιροποίηση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Σχολείου με την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως με αριθ. Φύλλου 491/09-02-2021 και την απόφαση του Υ.ΠΑΙ.Θ με αριθμ. 13423/ΓΔ4 που ορίζει τους δομικούς άξονες πάνω στους οποίους συντάσσεται το παρόν καταστατικό λειτουργίας του σχολείου, οι οποίοι συνάδουν με : 1) Τις διατάξεις του Ν.1566/1985 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (Α΄ 167). 2) Τις διατάξεις του άρθρου 37 του ν. 4692/2020 «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις» (Α΄ 111).

Με τον όρο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Σχολείου εννοούμε το σύνολο των όρων και των κανόνων, που αποτελούν προϋποθέσεις, για να πραγματοποιείται ανενόχλητα, μεθοδικά και αποτελεσματικά το έργο του Σχολείου. Επιπλέον, ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Σχολείου αποτελεί σημαντικό παιδαγωγικό μέσο που βοηθά στην ομαλή σχολική ζωή, στη συνεργασία, στην αλληλεγγύη, στον δημοκρατικό διάλογο και στην αποδοχή της διαφορετικότητας.

Σκοπός του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Σχολείου είναι η θεμελίωση ενός πλαισίου που υποστηρίζει το εκπαιδευτικό έργο και την απρόσκοπτη συμμετοχή όλων στην εκπαιδευτική διαδικασία, τη διαμόρφωση κλίματος που στηρίζει την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών/μαθητριών, την εξασφάλιση της σωματικής ασφάλειας και της συναισθηματικής πλήρωσης όλων των μελών της σχολικής κοινότητας, κ.ά. Επιπρόσθετα, ο κανονισμός προσπαθεί να λειτουργήσει προληπτικά, αποσαφηνίζοντας και αιτιολογώντας πτυχές της λειτουργίας του σχολείου, έτσι ώστε οι ρόλοι των μελών της σχολικής κοινότητας να είναι διακριτοί.

Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Σχολείου βασίζεται, λοιπόν, στο Θεσμικό πλαίσιο, στις σύγχρονες Παιδαγωγικές Αρχές, αλλά και στο άτυπο (αυτό

που δεν ορίζεται από Νόμους, αλλά διέπεται από αρχές, ιδανικά και αξίες), ηθικό και κοινωνικό πλαίσιο που ενσωματώνει κοινές αξίες και σκοπούς.

Σύνταξη, έγκριση και τήρηση του Κανονισμού.

Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας συντάχθηκε ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή του Σχολείου και εγκρίθηκε ομόφωνα με τη συμμετοχή όλων των μελών του Συλλόγου Διδασκόντων (Πράξη 10^η – 16/ 04/ 2021), των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων, καθώς και εκπροσώπου του Δήμου μας, όπως ακριβώς περιγράφεται και προβλέπεται στο προαναφερθέν θεσμικό πλαίσιο. Έχει εγκριθεί από την Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου κυρία Κωστελίδου Αναστασία που έχει την παιδαγωγική ευθύνη του σχολείου μας, καθώς και από τον Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κοζάνης, κύριο Παπαευαγγέλου Αθανάσιο.

Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας με την έναρξη του σχολικού έτους θα κοινοποιείται σε όλους τους γονείς/κηδεμόνες και θα αναρτάται στον ιστότοπο του Σχολείου. Μια συνοπτική μορφή του θα διανέμεται και θα συζητείται διεξοδικά με όλους τους/τις μαθητές/μαθήτριες του Σχολείου.

Η ακριβής τήρησή του αποτελεί ευθύνη και υποχρέωση όλων των μελών της σχολικής μας κοινότητας: της διεύθυνσης του Σχολείου, των εκπαιδευτικών και του βοηθητικού προσωπικού, των μαθητών, των γονέων και κηδεμόνων.

Ο Κανονισμός επικαιροποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα, μέσω της προβλεπόμενης από τον νόμο συμμετοχικής διαδικασίας όλων των μελών της σχολικής κοινότητας, έτσι ώστε να συμπεριλαμβάνει νέες νομοθετικές ρυθμίσεις, να ανταποκρίνεται στις αλλαγές των συνθηκών λειτουργίας του Σχολείου και τις, κατά καιρούς, αποφάσεις των αρμόδιων συλλογικών οργάνων του.

Όραμα του σχολείου μας

Το όραμα του σχολείου μας είναι συμμετοχικό, βασίζεται στην ιδέα πάνω στην οποία δομήθηκαν οι κοινωνίες, οι οποίες κατένειμαν τις ανάγκες τους σε διάφορα επαγγέλματα, γιατί απλώς συνειδητοποίησαν ότι όλοι είχαν ανάγκη όλους. Όλοι, ανεξαρτήτως ηλικίας, επαγγέλματος ή άλλων χαρακτηριστικών, έχουν λόγο σε μια δημοκρατική, σχολική κοινότητα, όπου όλοι συμμετέχουν ισότιμα, συμβάλλοντας δημιουργικά με τις προτάσεις τους και τις πρωτοβουλίες τους, σεβόμενοι ταυτόχρονα τους διακριτούς ρόλους του καθενός ή της καθεμίας, υιοθετώντας όρια, διότι

ελευθερία δεν σημαίνει ασυδοσία. Η ελευθερία όλων σταματάει εκεί που αρχίζει η ελευθερία του/της άλλου/ης.

Σε μια σχολική μονάδα δεν χωράει το εγώ, αλλά το εμείς, για αυτό και το σλόγκαν του σχολείου μας είναι ότι το «εγώ πρέπει πρώτα να μάθει να συνυπάρχει με το εμείς και μετά να υπηρετεί ανιδιοτελώς το σύνολο». Η σχολική κοινότητα είναι μια «ευρύτερη οικογένεια», είναι το πιο ζωντανό και ελπιδοφόρο μήνυμα της κοινωνίας και πρέπει να βασίζεται σε κοινές αρχές και αξίες, όπως αυτές της ισότητας, της αλληλεγγύης, του αλληλοσεβασμού, της αλληλοενθάρρυνσης, της αλληλοπαρακίνησης και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

1. Βασικές αρχές και στόχοι του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας

Κάθε οργανωμένη κοινωνία, για να μπορεί να λειτουργήσει εύρυθμα, θεσμοθέτησε Νόμους και κανόνες, δημιουργώντας ένα πλαίσιο λειτουργικής ευταξίας μέσα στο οποίο όλοι καλούνται να λειτουργούν συλλογικά και δημοκρατικά και όχι ατομικά και αυθαίρετα. Είναι ευνόητο, λοιπόν, ότι η σχολική κοινότητα οφείλει, μέσω του Κανονισμού, να οργανωθεί διοικητικά κατανέμοντας αρμοδιότητες, καθήκοντα, ρόλους και ευθύνες, οι οποίες διαμοιράζονται σε όλα τα μέλη του σχολείου.

Επιπρόσθετα οφείλει να δημιουργήσει ένα πλαίσιο όρων και κανόνων, κοινά αποδεκτών από όλους, έτσι ώστε να διαμορφώνεται στο σχολείο ένα διοικητικό, οργανωτικό, παιδαγωγικό-διδασκτικό κλίμα στο οποίο να αξιοποιούνται πρωτίστως οι άνθρωποι, αλλά και οι υλικοτεχνικοί πόροι. Για να επιτευχθεί όμως αυτό οφείλουμε όλοι να σεβόμαστε τις αρχές του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η απρόσκοπτη, μεθοδική και αποτελεσματική λειτουργία του.

Βασιζόμενοι στην αρχή ότι «κανείς δεν είναι τέλειος», αναγνωρίζεται το γεγονός ότι θα υπάρχουν πάντα δυσκολίες, εμπόδια και προβλήματα, τα οποία όμως πρέπει να αντιμετωπίζονται με συλλογική συνείδηση και όχι με παθογενείς εγωισμούς, διότι τα προβλήματα γίνονται ανυπέρβλητα μόνο όταν τα αντιμετωπίζουμε και τα αξιολογούμε με βάση το προσωπικό μας συμφέρον και όχι με βάση το συμφέρον όλων. Όλα τα προβλήματα μπορούν να επιλυθούν, όταν η

προσέγγισή τους γίνεται με καλοπροαίρετη διάθεση, βλέποντάς τα ως ευκαιρίες αναστοχασμού, δημιουργικού προβληματισμού και ως ευκαιρίες βελτίωσης και όχι όταν η προσέγγισή τους γίνεται με κακοπροαίρετη διάθεση και με επιθυμία κριτικής όξυνσης. Είναι πολύ πιο εύκολο να κρίνουμε όλους τους άλλους και πολύ πιο δύσκολο να κρίνουμε τους εαυτούς μας, έτσι λοιπόν θα πρέπει να δημιουργήσουμε μια κουλτούρα αυτοκριτικής και αυτογνωσίας, ένα πλαίσιο ευγενικών τρόπων να εκφράσουμε αυτό που μας προβληματίζει, γιατί όλοι μας είμαστε εν δυνάμει πρότυπα για τα παιδιά μας.

Βασικοί στόχοι του Κανονισμού είναι οι μαθητές/μαθήτριες να διαμορφώσουν την προσωπικότητά τους, τόσο πνευματικά και ψυχολογικά, όσο και κοινωνικά. Το σχολείο είναι ένας γνωσιοκεντρικός φορέας, όπου όλοι καλούνται να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους, τις εμπειρίες τους και να διαπαιδαγωγήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο όλους τους/τις μαθητές/τριες, βοηθώντας τους να αποκτήσουν δεξιότητες οι οποίες έχουν βασικό και κυρίαρχο ρόλο στη μαθησιακή διαδικασία και στη μετέπειτα επαγγελματική και κοινωνική τους καταξίωση. Κάποιες από αυτές τις δεξιότητες ζωής είναι : η δημιουργικότητα, η συναισθηματική νοημοσύνη, ο αυτοέλεγχος, η συναίσθηση της ευθύνης, η συνεργασία, η ενσυναίσθηση, ο αμοιβαίος σεβασμός, η αλληλοκατανόηση, η αποδοχή της διαφορετικότητας, ο σεβασμός όλων σε κοινούς συμφωνημένους κανόνες, η περιβαλλοντική συνείδηση, η προστασία της υγείας, καθώς και η εδραίωση της ισότητας, της αλληλεγγύης και της δημοκρατίας.

Μέσω των συμφωνημένων αρχών/κατευθύνσεων του Κανονισμού του Σχολείου μας επιδιώκεται:

- Να εξασφαλιστεί ένα υποστηρικτικό πλαίσιο, για να πραγματοποιείται με επιτυχία το εκπαιδευτικό έργο και η απρόσκοπτη και ισότιμη συμμετοχή όλων στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Να καλλιεργηθεί κατάλληλο κλίμα για την ανάπτυξη της προσωπικότητας του/της κάθε μαθητή/μαθήτριας, αλλά και όλων των μελών της σχολικής κοινότητας.
- Να διασφαλιστεί η σωματική και ψυχική υγεία όλων των μελών της σχολικής κοινότητας.
- Να δημιουργηθούν οι συνθήκες αξιοπρεπών και αποδοτικών συνθηκών διδασκαλίας, μάθησης και εργασίας.

2. Λειτουργία του Σχολείου

Το ΥΠΑΙΘ καθορίζει με τους Νόμους και τις Εγκυκλίους τα εξής : • Την έναρξη και τη λήξη του σχολικού έτους • την έναρξη, τη λήξη και τη διάρκεια μαθημάτων του υποχρεωτικού προγράμματος και του ολοήμερου, • τα διαλείμματα • και τη σχολική λειτουργία στα πλαίσια της σχολικής ζωής. Όλα τα προαναφερθέντα κοινοποιούνται στους γονείς και τα παιδιά με την έναρξη του διδακτικού έτους και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Σχολείου.

Για το σχολικό έτος 2020-2021 το πρόγραμμα του σχολείου μας διαμορφώνεται ως εξής:

2.1 Προσέλευση και αποχώρηση μαθητών/τριών

Προσέλευση :

Η προσέλευση των μαθητών πρέπει να είναι έγκαιρη και το πρωί έχει δύο χρονικές περιόδους : α) Την Πρωινή Ζώνη από τις 7.00π.μ έως τις 8.00π.μ και β) Το υποχρεωτικό πρόγραμμα από τις 08.00- 08:15π.μ.

Αποχώρηση :

Η αποχώρηση έχει δύο χρονικές περιόδους : α) Οι μαθητές του υποχρεωτικού προγράμματος αποχωρούν στις 13.15μ.μ β) Οι μαθητές της Πρωινής Ζώνης και του Ολοήμερου στις 16.00μ.μ.

Προσέλευση-Αποχώρηση :

Κατά την προσέλευση και την αποχώρηση των μαθητών υπάρχουν οι εφημερεύοντες εκπαιδευτικοί, καθώς και η σχολική τροχονόμος, οι οποίοι είναι και υπεύθυνοι για την ομαλή προσέλευση-αποχώρηση των μαθητών. Οι υπεύθυνοι, όταν χρειάζεται, συνεπικουρούνται από τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν εκείνες τις ώρες στα πλαίσια του πνεύματος αλληλεγγύης που πρέπει να διέπει τα μέλη της σχολικής μονάδας. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται η ασφαλής προσέλευση-αποχώρηση των μαθητών οργανωμένα και για αυτόν τον λόγο είναι εύλογο να απαιτείται από τους μαθητές και τους γονείς τους, να σέβονται και να τηρούν τους κανόνες που θέτει το σχολείο, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην υπευθυνότητα των παιδιών, τα οποία παραδειγματίζονται από τους γονείς τους, αλλά και τους ενήλικες.

Η πόρτα του σχολείου το πρωί κλείνει στις 8.15π.μ για λόγους ασφάλειας, επειδή όμως ως άνθρωποι μπορεί κάποιος να αργήσουν για κάποιους λόγους είτε

προγραμματισμένους είτε τυχαίους, οφείλουν οι γονείς να ενημερώσουν τη διεύθυνση του σχολείου ή τον/την αντίστοιχο εκπαιδευτικό του τμήματος.

Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι παρατηρείται γενικώς στους γονείς, αλλά και ιδιαιτέρως στους γονείς της Α΄ τάξης, να συνοδεύουν τα παιδιά τους συνεχώς και όχι μόνο στη χρονική περίοδο προσαρμογής, όπως αυτή ορίζεται από το σχολείο, δημιουργώντας έτσι ένα πλαίσιο εξάρτησης των παιδιών με τους γονείς τους, γεγονός αντίθετο με το στόχο του σχολείου που είναι η ανεξαρτητοποίηση των μαθητών/τριων. Είναι εύλογο, λοιπόν, να δημιουργείται ένα πρόβλημα αποσυντονισμού του διδακτικού, παιδαγωγικού, αλλά και γενικά του σχολικού έργου, το οποίο και δεν επιτρέπει την εύρυθμη λειτουργία του σχολείου, έχοντας αρνητικές επιπτώσεις τόσο στη συμπεριφορά, όσο και στην απόδοση των παιδιών. Για αυτό το λόγο, όταν μαθητής/τρια προσέρχεται καθυστερημένα, ανατιολόγητα και χωρίς πρωτίστως να ενημερωθεί η σχολική μονάδα, τότε θα πρέπει να παραμένει σε χώρο αναμονής που έχει οριστεί από τη διεύθυνση του σχολείου μέχρι το πέρας του πρώτου δώρου των μαθημάτων, δηλαδή στις 9.40π.μ, εκτός και εάν, μετά από αξιολόγηση της αιτίας καθυστέρησης, κριθεί ότι πρέπει να ληφθούν διαφορετικά μέτρα.

Η τήρηση των παραπάνω είναι υποχρεωτική, για να μπορεί το σχολείο να λειτουργήσει οργανωμένα, τόσο κατά την προσέλευση και την ώρα των μαθημάτων, όσο και κατά την αποχώρηση. Εάν για λόγους υγείας ή άλλων προγραμματισμένων ή και αναγκαστικών ενεργειών εκ μέρους της οικογένειας κριθεί απαραίτητο, κατόπιν αξιολόγησης του γεγονότος, μαθητής/τρια να αποχωρήσει πρόωρα, τότε υποχρεούται να παραμείνει στο χώρο του σχολείου, έως ότου προσέλθει μέλος της οικογένειας για να τον/την παραλάβει. Σε αυτήν την περίπτωση θα υπάρχει ειδικό έντυπο πρόωρης αποχώρησης με τους λόγους αυτής, το οποίο ο γονέας οφείλει να το συμπληρώσει.

Κατά τη διάρκεια της προσέλευσης, της διάρκειας των μαθημάτων και της αποχώρησης, δεν επιτρέπεται για λόγους λειτουργικής ευταξίας, η παρουσία οποιουδήποτε, εκτός κι εάν υπάρχει ιδιαίτερος λόγος επείγουσας ανάγκης, οπότε θα πρέπει να υπάρχει επικοινωνία και ενημέρωση με τη διεύθυνση της σχολικής μονάδας. Αντιθέτως, μπορεί να προσέρχεται οποιοσδήποτε έχει οριστεί ως ειδικός επισκέπτης στα πλαίσια των σχολικών δραστηριοτήτων ή προγραμμάτων ή επισκέψεων.

Επιπρόσθετα οι γονείς συνοδεύουν τους μαθητές/τριες και κατά την προσέλευση-αποχώρηση μέχρι την είσοδο της πόρτας του σχολείου, σεβόμενοι τις

οδηγίες των υπεύθυνων εκπαιδευτικών και της σχολικής τροχονόμου. Εάν υπάρχουν για οποιοδήποτε λόγο καθυστερήσεις, οφείλουν οι γονείς να ενημερώνουν για τους λόγους αργοπορίας, έτσι ώστε να ρυθμίζεται η παραμονή των παιδιών στο σχολείο στην τάξη του Ολοήμερου, μέχρι να παραληφθούν από τους κηδεμόνες τους. Σε περιπτώσεις δυσμενών, καιρικών συνθηκών, θα υπάρχει προτεινόμενος χώρος αναμονής και τροποποιημένες οδηγίες, προσαρμοζόμενες στις εκάστοτε ιδιαίτερες συνθήκες εκείνης της στιγμής.

2.2 Διδακτικό ωράριο λειτουργίας σχολικής μονάδας

Πρωινή Ζώνη :

Η Πρωινή Ζώνη είναι προαιρετική, από τις 7.00π.μ έως τις 8.00π.μ, και φοιτούν αποκλειστικά παιδιά που είναι εγγεγραμμένα στο Ολοήμερο και οι γονείς τους έχουν δηλώσει υπεύθυνα ότι για λόγους εργασίας επιθυμούν να φέρνουν τα παιδιά τους πιο νωρίς στο σχολείο.

Διδακτικό ωράριο λειτουργίας υποχρεωτικού προγράμματος :

Η υποδοχή των μαθητών και των μαθητριών στο σχολείο: 08.00- 08:15. Η φοίτηση στο πρόγραμμα αυτού του κύκλου είναι υποχρεωτική.

Έναρξη 1^η διδακτικής περιόδου (1^η και 2^η ώρα) : 08:15-09:40, διάρκεια 90' λεπτά.

Διάλειμμα: 09:40-10:00, διάρκεια 20' λεπτά.

Έναρξη 2^η διδακτικής περιόδου (3^η και 4^η ώρα) : 10:00-11:30, διάρκεια 90' λεπτά.

Διάλειμμα: 11:30- 11:45, διάρκεια 15' λεπτά.

Έναρξη 3^η διδακτικής περιόδου (5^η ώρα) : 11:45-12:25, διάρκεια 40' λεπτά.

Διάλειμμα: 12:25-12:35, διάρκεια 10' λεπτά.

Έναρξη 4^η διδακτικής περιόδου (6^η ώρα) : 12:35-13:15, διάρκεια 40' λεπτά.

Διάλειμμα: 13:15-13:20, διάρκεια 5' λεπτά.

Ολοήμερο πρόγραμμα :

Η φοίτηση στο Ολοήμερο είναι προαιρετική, συνεχής και οργανωμένη, γίνεται με υπεύθυνη δήλωση των γονέων στο τέλος της σχολικής χρονιάς, όπου δηλώνεται και η επιθυμητή ώρα αποχώρησης ανάμεσα στις 15.00 και στις 16.00μ.μ. Σκοπό έχει να λειτουργήσει ενισχυτικά και επικουρικά το έργο των εκπαιδευτικών του υποχρεωτικού προγράμματος και να ανταποκριθεί στις ανάγκες των μαθητών και των οικογενειών τους. Έναρξη 13.20, λήξη 16.00μ.μ.

Έναρξη σίτισης: 13:20--14:00, διάρκεια 40' λεπτά.

Διάλειμμα: 14:00-14:15, διάρκεια 15' λεπτά.

Έναρξη 1^η διδακτικής περιόδου : 14:15-15:00, διάρκεια 45' λεπτά.

Διάλειμμα: 15:00-15:15, διάρκεια 15' λεπτά.

Έναρξη 2^η διδακτικής περιόδου : 15:15-16:00, διάρκεια 45' λεπτά.

2.3 Εργασιακό ωράριο λειτουργίας σχολικής μονάδας

Το εργασιακό ωράριο των εκπαιδευτικών ορίζεται από την κείμενη Νομοθεσία από τις 8.00π.μ έως και τις 14.00μ.μ. Για λόγους έκτακτης και επειγούσης ανάγκης μπορούν αυτοί να απουσιάζουν κατόπιν σχετικής ενημέρωσης και άδειας της διεύθυνσης του σχολείου, καθώς και για λόγους αρμοδιοτήτων και καθηκόντων, όπως αυτά προβλέπονται στο σχετικό Πρακτικό του Συλλόγου Διδασκόντων.

2.4 Ωρολόγιο Πρόγραμμα της σχολικής μονάδας

Το Ωρολόγιο Πρόγραμμα του σχολείου ορίζεται από τις εγκυκλίους του Υ.ΠΑΙ.Θ και καταρτίζεται μετά από τη συνεδρίαση του Συλλόγου Διδασκόντων, με ευθύνη της διεύθυνσης της σχολικής μονάδας, λαμβάνοντας υπόψη πρωτίστως παιδαγωγικά κριτήρια και δευτερευόντως κοινωνικά κριτήρια που αφορούν τα μέλη της σχολικής μονάδας.

Σε έκτακτες συνθήκες όπου επιβάλλεται η μερική ή ολική τροποποίησή του η διεύθυνση του σχολείου και τα διοικητικά του όργανα οφείλουν να ενημερώσουν έγκαιρα για τις όποιες αλλαγές και τους λόγους αυτών, τους κηδεμόνες των μαθητών/τριών. Το ίδιο ισχύει και για οποιεσδήποτε αλλαγές προκύψουν και για την προσέλευση-αποχώρηση, τις ώρες και τη διάρκεια των μαθημάτων, όπως συμβαίνει σήμερα με τις τροποποιήσεις λόγω της πανδημίας του covid-19.

3. Σχολική και Κοινωνική Ζωή

3.1 Φοίτηση

Η φοίτηση στο σχολείο είναι υποχρεωτική, συνεχής και ανελλιπής, εκτός αιτιολογημένων απουσιών, βάση της κείμενης Νομοθεσίας και οι εκπαιδευτικοί που είναι υπεύθυνοι των τμημάτων ή διδάσκουν σε αυτά οφείλουν να καταγράφουν τις απουσίες των μαθητών/τριών και να ενημερώνουν άμεσα τη διεύθυνση του σχολείου, για να καταχωρηθούν αυτές στο πληροφοριακό σύστημα του Υ.ΠΑΙ.Θ, το Myschool.

Σε κάθε περίπτωση βάση του Νόμου περί των ευθυνών των κηδεμόνων ως προς τους ανήλικους, οφείλουν αυτοί να ενημερώνουν το σχολείο για οτιδήποτε προκύπτει ή εμπίπτει στους κανόνες λειτουργίας και επηρεάζει την ομαλή φοίτηση όχι μόνο των εξαρτημένων μελών, δηλαδή των παιδιών, αλλά και των υπολοίπων μαθητών/τριών.

Απαραίτητη προϋπόθεση, για να ξεκινήσει η φοίτηση των μαθητών/τριών στο σχολείο, είναι, κατά τη διάρκεια των εγγραφών τους στην Α΄ τάξη, η προσκόμιση του βιβλιαρίου εμβολιασμών, ως αποδεικτικό στοιχείο του υποχρεωτικού εμβολιασμού, σύμφωνα με τη γνωμοδότηση της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών, η οποία και ορίζει ποια εμβόλια είναι υποχρεωτικά να γίνονται με ευθύνη των παιδιάτρων.

Ειδική προϋπόθεση, για τη συμμετοχή των μαθητών/τριών στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής, αποτελεί το Ατομικό Δελτίο Υγείας του Μαθητή (Α.Δ.Υ.Μ), το οποίο χορηγείται από τη σχολική μονάδα στους κηδεμόνες αυτών και εν συνεχεία αυτοί οφείλουν να το επιστρέψουν υπογεγραμμένο από τον/την παιδίατρό τους, με την επισήμανση ότι ο μαθητής/τρια δεν δεσμεύεται ιατρικώς για τη συμμετοχή του στο μάθημα. Το έντυπο Α.Δ.Υ.Μ χορηγείται κάθε τρία χρόνια, μία φορά στην Α΄ τάξη και μία φορά στην Δ΄ τάξη.

3.2 Διάλειμμα-Εφημερίες εκπαιδευτικών

Το διάλειμμα μεταξύ των μαθημάτων είναι καθορισμένο και έχει διαστάσεις τόσο παιδαγωγικές (χαλάρωση μετά την πίεση των μαθημάτων κ.ά), όσο κοινωνικές (κοινωνικοποίηση) και βιολογικές (σίτιση, νερό, τουαλέτα κ.ά). Κατά τη διάρκειά του οι μαθητές/τριες οφείλουν να βγαίνουν στο προαύλιο, για να αερίζονται επαρκώς και οι αίθουσες, όπως έχει οριστεί και να αποφεύγεται ο συνωστισμός, έτσι ώστε να μειώνονται και οι πιθανότητες ατυχήματος. Σε περίπτωση που ο καιρός δεν το επιτρέπει (βροχή, χιόνια με σημεία πάγου κ.ά), οι μαθητές/τριες οφείλουν να παραμένουν στους χώρους που υποδεικνύει το σχολείο κατά περίπτωση και εφόσον έχουν αξιολογηθεί οι καιρικές συνθήκες.

Σε κάθε μέρα εφημερίας οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θα είναι υποχρεωμένοι να συνοδεύουν μέχρι τις εξόδους του σχολείου τους μαθητές των Α-Β-Γ΄, σύμφωνα με το πρόγραμμα των μηνιαίων εφημεριών που συντάσσει ο/η αναπληρωτής/τρια διευθυντής/τρια κι εγκρίνει η διεύθυνση του σχολείου, επίσης οι εφημερεύοντες θα είναι υπεύθυνοι και για την τήρηση του Βιβλίου Έκτακτων Συμβάντων.

Καθήκοντα Εφημερευόντων:

Οι εφημερεύοντες εκπαιδευτικοί έχουν το γενικό πρόσταγμα την ημέρα της εφημερίας. Α). Προσέρχονται 15΄ τουλάχιστον πριν την έναρξη των μαθημάτων, περιφέρονται στους διαδρόμους και στο προαύλιο του σχολείου κι ελέγχουν τις κινήσεις των μαθητών στους χώρους αυτούς, αλλά και στις τουαλέτες του σχολείου. Β) Είναι υπεύθυνοι για την πρωινή προσευχή των μαθητών. Γ). Οι εφημερεύοντες μεριμνούν για την πρόληψη ατυχημάτων, επιλύουν διαφορές μεταξύ μαθητών και δεν επιτρέπουν την έξοδό τους από το σχολείο. Δ). Παίρνουν τα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας και υγιεινής παραμονής των μαθητών στο σχολείο. Ε). Έχουν την ευθύνη για την τήρηση του ωραρίου. ΣΤ). Απαγορεύουν παιχνίδια με μπάλες στα διαλείμματα, εκτός ειδικής άδειας από τη διεύθυνση του σχολείου με ομόφωνη γνώμη και του Συλλόγου Διδασκόντων. Ζ). Προσφέρουν τις πρώτες βοήθειες μαζί με το δάσκαλο της τάξης και τους υπεύθυνους του φαρμακείου σε περίπτωση τραυματισμού μαθητή/τριας. Η). Οι εκπαιδευτικοί, βγαίνουν τελευταίοι από την τάξη μετά το τέλος της εκάστοτε διδακτικής ώρας, όπως ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία, για να ελέγχουν την αποχώρηση και του τελευταίου μαθητή/τριας και κλειδώνουν την αίθουσα. Δεν επιτρέπεται η παραμονή των μαθητών/τριών είτε στις τάξεις είτε στους διαδρόμους, εκτός προκυπτουσών αναγκών (υγείας, σίτισης κ.ά), όπου οι μαθητές/τριες οφείλουν να ενημερώσουν τους εκπαιδευτικούς των τάξεων ή τους εφημερεύοντες και να πάρουν σχετική άδεια. Με το χτύπημα του κουδουνιού κλειδώνουν την πόρτα εισόδου του σχολείου και ανοίγουν για να φύγουν οι μαθητές ένα λεπτό πριν χτυπήσει το κουδούνι. Θ). Τις ημέρες που δεν τελειώνουν τα μαθήματά τους όλες οι τάξεις, προσέχουν να μη φύγει μαθητής τάξης που δεν έχει τελειώσει, κλειδώνουν ξανά και ανοίγουν ένα λεπτό πριν χτυπήσει το τελευταίο κουδούνι. Ι). Όταν ο καιρός είναι καλός, φροντίζουν όλοι οι μαθητές να βρίσκονται στο προαύλιο. Κ) Έχουν την ευθύνη μαζί με την επικουρική βοήθεια της Σχολικής Τροχονόμου, η οποία και συνοδεύει τους μαθητές τους μαθητές των μικρότερων τάξεων κατά την είσοδο και κατά την έξοδο των μαθητών. Λ). Οι εφημερεύοντες εκπαιδευτικοί αποχωρούν τελευταίοι από το σχολείο, μετά την λήξη των μαθημάτων του πρωινού κύκλου. Στη συνέχεια την ευθύνη αναλαμβάνουν οι εκπαιδευτικοί του ολοήμερου σχολείου. Μ) Δεν επιτρέπουν σε κανένα την είσοδο είτε γονέα, είτε εξωσχολικού, είτε εκπροσώπου οποιασδήποτε δημόσιας αρχής ή οποιουδήποτε δημόσιου ή ιδιωτικού φορέα, εάν προηγουμένως δεν υπάρξει ενημέρωση της διεύθυνσης του σχολείου, ταυτοποίηση των στοιχείων του/της αιτούντος/σης την

είσοδο στο σχολείο με την επίδειξη αντίστοιχου δημόσιου εγγράφου, όπως προβλέπεται και από την κείμενη νομοθεσία και τον εσωτερικό κανονισμό του σχολείου.

Κάθε ομάδα εφημερίας, σε ημερήσια βάση, έχει την συνευθύνη του ορισμού των πόστων εφημερίας, της συνεργασίας και αλληλοενημέρωσης, ή της αναπλήρωσης λόγω έκτακτων συνθηκών. Οι χώροι του σχολείου ελέγχονται από τους εφημερεύοντες εκπαιδευτικούς, οι οποίοι ελέγχουν και το εξωτερικό περιβάλλον του σχολείου, δηλαδή εξωσχολικούς που πλησιάζουν και προσπαθούν να συνομιλήσουν ή να δώσουν κάτι στους μαθητές/τριες. Σε κάθε περίπτωση, εάν κάποιος γονέας θέλει να παραδώσει κάτι στο παιδί του, οφείλει να ενημερώσει τη διεύθυνση του σχολείου ή τους εφημερεύοντες. Μετά το πέρας του διαλείμματος οι μαθητές/τριες συγκεντρώνονται σύμφωνα με τις οδηγίες των εφημερευόντων και εισέρχονται χωρίς φασαρία και φωνές στις τάξεις τους ή στο προαύλιο, εφόσον έχουν μάθημα Φυσικής Αγωγής, με τη συνοδεία του/της εκπαιδευτικού.

Στο προαύλιο κατά τη διάρκεια του διαλείμματος τα παιδιά παίζουν και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους άλλες φορές αρμονικά και άλλες φορές εγωιστικά παρεξηγώντας πολύ εύκολα και τις παραμικρές κινήσεις των συμμαθητών/τριών τους. Εύλογα, λοιπόν, προκύπτει το συμπέρασμα ότι πρέπει να επιδέχονται τις συμβουλές και τις οδηγίες των εκπαιδευτικών, ώστε να κατανεύσουν το εγώ τους, δηλαδή την προσωπικότητά τους, η οποία διαμορφώνεται συνεχώς και να αποκτήσουν κριτική σκέψη, έτσι ώστε να μπορούν να διακρίνουν και να αξιολογούν σωστά τις κινήσεις των άλλων. Η ώρα του διαλείμματος έχει και παιδαγωγικές διαστάσεις που επικεντρώνονται στη συμπεριφορά συνδυαστικά με την κοινωνικοποίηση, ενέχει δηλαδή και το χαρακτήρα «μαθήματος», όπου αναδεικνύονται οι κοινές αξίες της κοινωνίας, αλλά και της προσωπικότητας του καθενός/μιάς.

Εδώ, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι παρατηρείται κάποιες φορές γονείς μαθητών/τριών που ενεπλάκησαν σε ένα συμβάν, να προσέρχονται στο χώρο του σχολείου, χωρίς να ενημερώσουν και με τρόπους όχι και τόσο εξευγενισμένους, απειλώντας και φωνάζοντας. Θα πρέπει λοιπόν να τονιστεί ό,τι επειδή όλοι λειτουργούμε παραδειγματικά στο σχολείο, ότι αυτοί δεν είναι ενδεδειγμένοι τρόποι ούτε κοινωνικά ούτε θεσμικά. Αντιθέτως οφείλουν οι γονείς να προσέλθουν υιοθετώντας κανόνες καλής συμπεριφοράς και με ευγένεια, για να συζητήσουν με τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας τους τυχόν προβληματισμούς τους, τις απορίες

τους και να διερευνήσουν ενδελεχώς το θέμα που τους απασχολεί. Σε κάθε περίπτωση προς αποφυγή αναστάτωσης, πρόκλησης δυσλειτουργίας στο σχολικό περιβάλλον και έγκαιρου προγραμματισμού, οφείλουν να ενημερώσουν πρώτα τον/την υπεύθυνο/η εκπαιδευτικό της τάξης και έπειτα τη διεύθυνση του σχολείου. Το σχολείο είναι μια κοινωνική και εκπαιδευτική οντότητα, όπου άνθρωποι άγνωστοι μεταξύ τους, εκπαιδευτικοί, γονείς, αποδεικνύουν έμπρακτα τις κοινές αρχές του σεβασμού και της συνεργασίας, διότι η κοινή συνισταμένη τους είναι οι μαθητές/τριες. Επιπρόσθετα είναι ένα είδος κοινωνικής συμφωνίας και «συμμαχίας» μεταξύ των μερών του, με σκοπό το βέλτιστο για τους μαθητές/τριες που φοιτούν σε αυτό.

3.3 Σχολική εργασία

Η σχολική εργασία σχετίζεται με τη μέθοδο διδασκαλίας και διακρίνεται σε δύο επίπεδα, την εργασία εντός του σχολείου και την εργασία εκτός σχολείου, μπορεί να είναι είτε ατομική, είτε ομαδική, (εξατομικευμένη, διαφοροποιημένη, διαβαθμισμένη κ.ά). Η υπεύθυνη παρακολούθηση της διδασκαλίας είναι απαραίτητη και είναι αναγκαία η ενεργή συμμετοχή όλων των μαθητών/τριών, χωρίς περιορισμούς και διακρίσεις. Η οργάνωση της διδασκαλίας και η πλουραλιστική παρουσίαση των διδακτικών στόχων προϋποθέτει ένα παιδαγωγικό περιβάλλον, που διέπεται όμως από κάποιους κανόνες, τους οποίους οφείλουν να σέβονται όλοι/ες οι μαθητές/τριες. Ο στόχος είναι η ατομική και ομαδική αλληλεπίδραση μέσα στην τάξη και αυτό προϋποθέτει ένα πειθαρχημένο περιβάλλον, μέσα στο οποίο όλοι εκπαιδευτικοί και μαθητές να σέβονται αμφίδρομα όλους. Η μάθηση είναι και δικαίωμα, αλλά ταυτόχρονα και υποχρέωση, ωφελώντας πρώτα τους εαυτούς μας και μετά το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

Κάθε μαθητής/τρια οφείλει να φέρνει μαζί του τα απαραίτητα (βιβλία, τετράδια, όργανα κ.ά), διότι τα υλικά μέσα ενεργοποιούν τις αισθήσεις των μαθητών/τριών, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να εξελίξουν ήπιες δεξιότητες, τόσο σωματικές, όσο και πνευματικές. Η συμμετοχή στις εργασίες (ατομικές-ομαδικές) είτε σε ατομικό είτε σε ομαδικό επίπεδο είναι υποχρεωτική, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της διδακτικής διαδικασίας και έχει ως σκοπό την εξάσκηση και την συνεργατική αλληλεπίδραση των μαθητών/τριών.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η συνεργασία με τους γονείς και ο σεβασμός των υποδείξεων των διδασκόντων/ουσών ενδείκνυνται για την οικοδόμηση

εμπιστοσύνης μεταξύ τους, αποτελώντας βασική προϋπόθεση, για τη βελτίωση της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου. Επιπροσθέτως θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι κάθε μαθητής/τρια έχει μοναδικό μαθησιακό προφίλ, δηλαδή το πώς μαθαίνει και το οποίο εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως π.χ ο ψυχοσυναισθηματικός δείκτης της αυτοπεποίθησης ή άλλα ζητήματα οικονομικής και κοινωνικής φύσης. Για τους παραπάνω λόγους πρέπει οι μαθητές/τριες και οι γονείς τους, καθώς και οι εκπαιδευτικοί να είναι συνεπείς και να προσπαθούμε όλοι μαζί να επιλύουμε τα προβλήματα που παρουσιάζονται υιοθετώντας την κοινή αρχή ότι κανένας βαθμός (ένας άψυχος αριθμός) δεν είναι ικανός να αποτυπώσει την μοναδική αξία που έχει κάθε μαθητής/τρια. Πολλές φορές οι μαθητές/τριες δρουν ανταγωνιστικά κυνηγώντας τη βαθμολογία και όχι στα πλαίσια της ευγενούς άμιλλας, η οποία βασίζεται στην αρχή ότι όσο καλύτερος/η γίνεται ο διπλανός/ή μου, τόσο καλύτερος/η γίνομαι κι εγώ. Άρα προσπαθούμε με συνέπεια, σύμφωνα με τις δυνατότητές μας και προσπαθούμε να αποβάλλουμε το άγχος εξισορροπώντας το με τη χαρά της μάθησης.

Οι γονείς στο σπίτι πρέπει να είναι δίπλα στα παιδιά τους, σε βαθμό όμως που να μην εξαρτώνται τα παιδιά τους, αλλά αντιθέτως με την καθοδήγηση και τις συμβουλές τους τα παιδιά να γίνουν υπεύθυνα, να αυτενεργούν και να δημιουργούν. Πολλές φορές οι ενήλικες δημιουργούν άγχος στους μαθητές/τριες, χωρίς να το επιζητούν, για αυτό οφείλουν όλοι να παρατηρούν την συμπεριφορά τους, ιδίως όταν αυτή αλλάζει απότομα και υιοθετούνται στάσεις και ενέργειες συνεχόμενες και επαναλαμβανόμενες προς το χειρότερο. Άμεσα πρέπει να υπάρχει σε τέτοιες περιπτώσεις αλληλοενημέρωση και από τους γονείς και από τους εκπαιδευτικούς, για να μπορέσουν συνεργαζόμενοι και καθοδηγώντας ο ένας τον άλλο να βοηθήσουν να επιλυθεί οποιοδήποτε πρόβλημα παρουσιαστεί.

3.4 Συμπεριφορά - Δικαιώματα - Υποχρεώσεις

Ο Διευθυντής/οι Εκπαιδευτικοί/Γονείς/Μαθητές

Σε ένα συμμετοχικό και κατανεμημένο μοντέλο ισότιμων ρόλων και ευθυνών, όπως αναφέρθηκε και στο όραμα του σχολείου μας, οφείλουν όλοι να συμβάλλουν και να συνδιαμορφώσουν ένα δημοκρατικό κλίμα συμπεριφοράς, που προϋποθέτει να υιοθετήσουν όλοι ανεξαιρέτως τους κανόνες διαλόγου. Στη σύγχρονη εποχή, όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας, είναι θεματοφύλακες της Δημοκρατίας, όπου η ελευθερία λόγων και πράξεων έχει όρια που δεν πρέπει να ξεπερνιούνται. Όλοι

οφείλουν να είναι και καλοί ακροατές, αλλά και καλοί συνομιλητές, σεβόμενοι και ακούγοντας προσεκτικά ο ένας τα λόγια του άλλου. Η ανταλλαγή επιχειρημάτων πρέπει να αποτελεί πηγή προβληματισμού και εσωτερικής διερεύνησης και όχι αντιδράσεις κομπλεξισμού και αρνητισμού. Όταν δεν μπορεί κάποιος/α να φέρει επιχειρήματα, για να αντικρούσει τον/την συνομιλητή/τρια του/της, δεν έχει το δικαίωμα να αποπροσανατολίζει τη συζήτηση αλλάζοντας θέμα και να προσβάλλει τον άλλον, αλλά αντιθέτως έχει και την θεσμική και την ηθική υποχρέωση να συνδιαλεχθεί δημοκρατικά. Κάθε συμπεριφορά ενήλικα είναι εν δυνάμει πρότυπο συμπεριφοράς και για τους μαθητές/τριες, όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας, λοιπόν, πρέπει να λειτουργούν σύννομα αποδεικνύοντας στους μαθητές/τριες ότι είμαστε σύμμαχοι και όχι εχθροί. Μόνο τότε θα εδραιωθεί ένα δημοκρατικό περιβάλλον, όπου όλοι θα πειθαρχούν στους κανόνες του σχολείου, διότι αυτό θα έχει εδραιωθεί στο διάλογο και την πειθώ και όχι στην επιβολή και τον εξαναγκασμό. Όλοι μαζί μπορούμε να αποδείξουμε στους αυριανούς πολίτες, τους μαθητές/τριες, τι σημαίνει κοινωνική ενότητα και συνοχή και ότι όταν είμαστε αλληλέγγυοι μπορούμε να καταφέρουμε τα πάντα, διότι όλοι θα έχουμε αντιληφθεί την αναγκαιότητα του καθενός/μιάς. Σήμερα κάτω από αυτές τις ιδιαίτερες συνθήκες της πανδημίας που βιώνουμε έχει αποδειχθεί ότι κανείς/μιά δεν περισσεύει και ότι όλοι/ες είμαστε πολύτιμοι ο ένας για τον άλλον.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι κάθε δικαίωμα είναι και ταυτόχρονα μια υποχρέωση.

Έτσι, λοιπόν, ο διευθυντής οφείλει να ενημερώνει τους εκπαιδευτικούς, γιατί αυτό αποτελεί δικαίωμά τους, για την Εκπαιδευτική Νομοθεσία, τις εγκυκλίους και τις αποφάσεις που διέπουν τη λειτουργία του σχολείου, αλλά ταυτόχρονα και οι εκπαιδευτικοί έχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη τους τα προαναφερθέντα και να λειτουργούν σύννομα με τα προαναφερθέντα. Περιθώρια αυθαίρετων ερμηνειών δεν ισχύουν ούτε για το διευθυντή ούτε για τους εκπαιδευτικούς του σχολείου, όλοι ισότιμα έχουν και δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Το επαγγελματικό, εκπαιδευτικό καθήκον των εκπαιδευτικών συνίσταται στην υποχρέωση ισότιμης εκπαίδευσης των μαθητών αξιοποιώντας όλα τα σύγχρονα παιδαγωγικά και τεχνολογικά μέσα, τις επίκαιρες μεθόδους διδασκαλίας, λαμβάνοντας υπόψη τους τις αναθεωρημένες Παιδαγωγικές και Θεσμικές αρχές. Ο διδακτικός προγραμματισμός τους πρέπει να περιλαμβάνει τις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών/τριών, τις ανάγκες συνεργασίας με τους ίδιους/ες και τις οικογένειες τους

και να προάγουν όλοι/ες τον απαραίτητο και αμφίδρομο σεβασμό της προσωπικότητας του καθενός/μιάς. Η πρόοδος όλων των μαθητών/τριών είναι υποχρέωση και στόχος των ενηλίκων και ανταποκρίνεται στο δικαίωμά τους στην μάθηση, χωρίς διακρίσεις μέσα σε ένα πνεύμα συνεργατικό, όπου θα κυριαρχούν οι κοινές αξίες, όπως αυτές έχουν προαναφερθεί.

Η δημιουργία ενός υγιούς κλίματος στην τάξη, στο οποίο θα κυριαρχεί η ενσυναίσθηση και η συναισθηματική νοημοσύνη, είναι οι βάσεις του συμπεριληπτικού, θετικού εποικοδομητισμού και αποτελεί υποχρέωση πρωτίστως των εκπαιδευτικών, αλλά και εν γένει όλων των μελών της σχολικής κοινότητας. Η ενθάρρυνση και η παρακίνηση των μαθητών/τριών και όχι η παραμέλησή τους αποτελεί υποχρέωση όλων των μελών του σχολείου, διότι έτσι θα παρακινηθούν να συμμετέχουν ενεργά στο σχολείο, να λαμβάνουν αποφάσεις για ότι τους αφορά ως ισότιμα μέρη, δημιουργώντας έτσι μια συλλογική συνείδηση και το αίσθημα του ανήκειν.

Οι μαθητές/τριες και οι γονείς τους έχουν δικαίωμα στην ενημέρωση, για αυτό και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου έχουν ορίσει μέρα/ες και ώρα/ρες ενημέρωσης στην αρχή της χρονιάς, οι οποίες και κοινοποιούνται στους γονείς, στα πλαίσια της υποχρέωσής τους για ενημέρωση των μαθητών/τριών όσον αφορά την φοίτηση, τη διαγωγή και τις επιδόσεις τους.

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, ανταποκρινόμενη στις ανάγκες τους, αποτελεί μια συνεχή διαδικασία επαγγελματικής ανάπτυξης, εμπλουτίζοντας τις γνώσεις που απαιτούνται για να ανταποκριθούν στο δύσκολο έργο τους.

Στο δύσκολο αυτό έργο των εκπαιδευτικών, που συνεχώς γίνεται πιο απαιτητικό και πολυσύνθετο, έχουν το δικαίωμα να συνεπικουρούνται, σύμφωνα με τις ανάγκες τους, από τους αρμόδιους, είτε αυτός είναι ο διευθυντής του σχολείου είτε αυτός/ή είναι ο/η Σχολικός Σύμβουλος ή ο Διευθυντής Εκπαίδευσης ή ακόμα και ο Περιφερειακός Διευθυντής Εκπαίδευσης. Εδώ θα πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι η ενημέρωση αναγκών ή προβλημάτων που δημιουργούνται, βάση της κείμενης Νομοθεσίας, γίνεται πάντα ιεραρχικά, ξεκινώντας από το διευθυντή της σχολικής μονάδας μέχρι το ανώτατο στέλεχος της ιεραρχίας.

Οι εκπαιδευτικοί έχουν δικαίωμα στην πρόσβαση, παροχή και αξιοποίηση όλων των απαραίτητων για το έργο τους μέσων και εργαλείων και η διεύθυνση του σχολείου έχει την υποχρέωση να τους τα παράσχει, μέσα στα πλαίσια του σωστού

προγραμματισμού και των οικονομικών δυνατοτήτων της σχολικής μονάδας. Ταυτόχρονα η διεύθυνση του σχολείου έχει το θεσμικό δικαίωμα να απαιτήσει από τους εκπαιδευτικούς, που είναι και υποχρέωσή τους, να διασφαλίσουν τη σωστή αξιοποίηση των μέσων, την καλή και όχι την άσκοπη και απρογραμμάτιστη χρήση τους, αλλά και την άμεση ενημέρωση των αναγκών (παλαιότητα υλικών, φθορά πρακτική δυσχρηστία κ.ά) που προκύπτουν προγραμματισμένα και συντεταγμένα.

Οι μαθητές οφείλουν να σέβονται τους κανόνες λειτουργίας του σχολείου, καθώς και τους κανόνες που υπάρχουν αναρτημένοι στις τάξεις τους, διότι συνδιαμορφώνονται από τους/τις ίδιους/ες με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών της τάξης και αποτελούν ένα είδος μαθητικού συμβολαίου μεταξύ μαθητών/τριών και σχολείου. Η πειθαρχία είναι αναγκαία για την ομαλή διεξαγωγή των μαθημάτων, διότι κάθε αντίθετη ατομική ή ομαδική συμπεριφορά προκαλεί αναστάτωση στην τάξη και επηρεάζει όλα τα μέλη της δυσχεραίνοντας τον στόχο της μάθησης. Αυτό το κλίμα προϋποθέτει να σέβεται το κάθε μέλος της τάξης τους υπόλοιπους, χωρίς να παίρνει για παράδειγμα κάποιος/α το λόγο άνευ άδειας από τον/την εκπαιδευτικό ή ενώ έχει ερωτηθεί ένας/μία συμμαθητής/τρια κάποιος/α να μην τον/την σεβαστεί και να τον/την/διακόψει ή να μην τον/την αφήσει να εκφραστεί. Παρατηρείται, λοιπόν, ότι το δικαίωμα της συμμετοχής και της ελεύθερης έκφρασης, εδώ παραβιάζει την προτεραιότητα και τα αντίστοιχα δικαιώματα κάποιου/ας άλλου/λης συμμαθητή/τριας. Η ενεργή συμμετοχή τους στις μαθησιακές διαδικασίες είναι ταυτόχρονα δικαίωμα, αλλά και υποχρέωσή τους, το σωστό ή λάθος αποτελούν και τα δύο μαθήματα και δεν πρέπει να υπάρχουν απαξιωτικοί χαρακτηρισμοί είτε από εκπαιδευτικούς προς μαθητές/τριες είτε από μαθητές/τριες προς συμμαθητές/τριες.

Πολλές φορές στην τάξη, αλλά γενικά και στη σχολική ζωή, δημιουργούνται διάφορα προβλήματα, λόγω κυρίως παρεξηγήσεων ή έλλειψης ορθής αξιολογικής κρίσης εκ μέρους των μαθητών/τριών. Τα προβλήματα επιλύονται πάντα με το διάλογο και όχι με εγωιστική προδιάθεση, για αυτό και πρέπει να ενημερώνονται ιεραρχικά οι εκπαιδευτικοί, δηλαδή αν έχει συμβεί κάτι μέσα στην τάξη θα πρέπει να ενημερωθεί πρωτίστως ο/η εκπαιδευτικός/διδάσκων της τάξης, αν έχει συμβεί το γεγονός στην ώρα του διαλείμματος οι εφημερεύοντες και μετά να ενημερωθεί ο/η σύμβουλος σχολικής ζωής που έχει οριστεί από το σχολείο και τέλος να ενημερωθεί και η διεύθυνση του σχολείου.

Η επικοινωνία των μαθητών/τριών με τις οικογένειές τους αποτελεί δικαίωμά τους και υποχρέωση του σχολείου. Πρωτίστως πρέπει να ενημερώσουν τον/την

εκπαιδευτικό και να ζητήσουν την άδεια του/της και δευτερευόντως να επικοινωνήσουν μέσω των μέσων που διαθέτει η σχολική μονάδα. Πρέπει να επισημανθεί ότι βάση της κείμενης Νομοθεσίας δεν επιτρέπεται οι μαθητές/τριες να φέρνουν στο σχολείο κινητά τηλέφωνα ή άλλες ηλεκτρονικές συσκευές ή παιχνίδια κ.ά, εκτός και αν τους έχει ζητηθεί κάτι αντίστοιχο από τους εκπαιδευτικούς στα πλαίσια των μαθημάτων ή άλλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων ή δράσεων.

3.5 Παιδαγωγικός έλεγχος

Ένας από τους κυρίαρχους στόχους του σχολείου, ισάξιος με την μαθησιακή επίδοση, είναι και η συμπεριφορά των μαθητών/τριών. Η συμπεριφορά μπορεί να χαρακτηριστεί με πλήθος επιθέτων, όπως δημοκρατική-αντιδημοκρατική, κοινωνική-αντικοινωνική, ευγενική-αγενής κ.ά. Όταν, λοιπόν παρατηρείται μια συμπεριφορά μη αποδεκτή και αρμόζουσα στο ήθος που πρέπει να διαπλάθεται στο σχολείο, βάση όλων των προαναφερθέντων, αυτή να μην πρέπει να στιγματίζει τους μαθητές/τριες, αλλά πρέπει δε να επιδιώκεται μέσω της κοινής συνεργασίας σχολείου-οικογένειας ο εξευγενισμός της. Αυτός είναι κοινός στόχος και ευθύνη όλων των μελών της σχολικής κοινότητας, αλλά και της ευρύτερης εκπαιδευτικής κοινότητας. Για κάθε συμπεριφορά υπάρχει μια πιθανή αιτία είτε αυτή παρατηρείται μέσα στο σχολείο, είτε μέσα στην οικογένεια, είτε έξω στην κοινωνία. Τα μέλη της σχολικής κοινότητας δεν πρέπει να κρίνουν και να στηλιτεύουν τις συμπεριφορές των μαθητών/τριών, κρίνοντας μόνο αυτό που διακρίνουν ως συμπεριφορά, αλλά να εμβαθύνουν όλοι στις βαθύτερες αιτίες που κρύβονται πίσω από αυτές, για να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα και για να μπορούν οι ενέργειές τους να έχουν το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Αν η συμπεριφορά του/της μαθητή/τριας δεν εναρμονίζεται με τα αποδεκτά πρότυπα και αποκλίνει από την τήρηση του εσωτερικού κανονισμού του σχολείου, τότε αντιμετωπίζει τον παιδαγωγικό έλεγχο, σύμφωνα με τις αρχές της Ψυχολογίας και της Παιδαγωγικής που διέπουν την ηλικία του αλλά και τις κείμενες διατάξεις.

Οι γονείς/κηδεμόνες άμεσα ενημερώνονται από το Σχολείο για την όποια μη αποδεκτή συμπεριφορά των παιδιών τους και των ενεργειών που θα πραγματοποιηθούν. Η στενή συνεργασία σχολείου-γονέων/κηδεμόνων είναι πάντα αναγκαία και επιβεβλημένη.

Σχολικά παραπτώματα

Ως σχολικό παράπτωμα λογίζεται, βάση της κείμενης Νομοθεσίας, κάθε απόκλιση από τη δημοκρατική συμπεριφορά, τους κανόνες του σχολείου, τους όρους της ισότιμης συμμετοχής στη σχολική ζωή, από τον οφειλόμενο σεβασμό στον/ην εκπαιδευτικό, στη σχολική περιουσία και στους συμμαθητές/τριες. Το σχολείο θα αντιμετωπίζει τα σχολικά παραπτώματα με την ισχύουσα νομοθεσία, αφού πρώτα αξιολογήσει την εκάστοτε περίπτωση και τις συνθήκες, με βασικά μέτρα την προφορική παρατήρηση και την νουθεσία εκ μέρους του σχολείου, την επίπληξη, τη συζήτηση με τη διεύθυνση του σχολείου και ως έσχατο μέτρο την αλλαγή σχολικού περιβάλλοντος. Κάθε σχολικό παράπτωμα έχει και μια υποβόσκουσα αιτία, που πρέπει να διερευνηθεί μέσω της αγωγής συνεργασίας σχολείου-οικογένειας, για να υπάρξουν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Για αυτό το λόγο άλλωστε υπάρχουν και οι εκπαιδευτικοί, ο/η σύμβουλος σχολικής ζωής, η διεύθυνση του σχολείου, ο Σύλλογος Διδασκόντων και ο/η Συντονιστής/τρια Εκπαιδευτικού Έργου, για να θέσουν τα πλαίσια συνεργασίας μεταξύ σχολείου-οικογένειας. Το σχολείο ναι μεν δεν έχει στόχο την τιμωρία και την καταστολή, αλλά είναι υποχρεωμένο δε να διαφυλάξει την τήρηση του κανονισμού λειτουργίας και όλων των αρχών και αξιών που προαναφέρθηκαν, διασφαλίζοντας έτσι την προστασία που δικαιούνται όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας, καθώς και την ασφαλή αξιοποίηση όλων των υλικότεχνικών μέσων που αξιοποιούνται, για να βελτιωθεί η ποιότητα του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου.

Σε κάθε περίπτωση τα δικαιώματα των παιδιών και ο σεβασμός της προσωπικότητάς τους, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πριν τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης, η οποία φυσικά και θα αποκλείει κάθε μορφή σωματικής ή ψυχολογικής τιμωρίας. Αυτό, όμως δεν σημαίνει ασυδοσία των μαθητών/τριών και κατάχρηση των δικαιωμάτων τους με αρνητικό αντίκτυπο στα υπόλοιπα μέλη της σχολικής κοινότητας. Άρα, λοιπόν, η συμπεριφορά πρέπει να οριοθετείται κατάλληλα και να αντιληφθούν όλοι/ες οι μαθητές/τριες ότι οι πράξεις τους έχουν συνέπειες και επηρεάζουν αρνητικά και τους υπόλοιπους/ες. Η υπευθυνότητα και η ευθύνη, ως προς τους εαυτούς τους πρωτίστως και δευτερευόντως στους υπόλοιπους, ενέχουν το χαρακτήρα μαθήματος, για να μπορούν αύριο να είναι ενεργοί και υπεύθυνοι πολίτες, προσφέροντας τόσο στους εαυτούς τους, όσο και στο κοινωνικό σύνολο.

3.6 Προσωπικά δεδομένα

Το σχολείο, μέσω της τεχνολογικής υποστήριξης των πληροφοριακών συστημάτων του Υ.ΠΑΙ.Θ, διαχειρίζεται τα προσωπικά δεδομένα όλων των μελών της σχολικής κοινότητας, τόσο ψηφιακά, όσο και εντύπως. Για αυτό το λόγο τηρείται απαρέγκλιτα η ισχύουσα νομοθεσία για τα προσωπικά δεδομένα όλων των μελών της σχολικής κοινότητας, υιοθετώντας παράλληλα και τις αρχές και τις υποδείξεις της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (GDPR), επιβάλλεται η γραπτή συγκατάθεση των γονέων ως προς τη συλλογή, επεξεργασία και δημοσιοποίηση οπτικού υλικού των παιδιών τους. Θα πρέπει εδώ να επισημανθεί ότι απαγορεύεται γονείς να χρησιμοποιούν οποιοδήποτε υλικό, για να βγάλουν φωτογραφίες ή βίντεο εντός του σχολείου, χωρίς πρωτίστως να λάβουν άδεια κατόπιν ενημέρωσης της διεύθυνσης του σχολείου. Η άδεια αυτή παραχωρείται μόνο για τα παιδιά τους και απαγορεύεται να αποτυπωθούν με οποιονδήποτε τρόπο φυσικά ή άλλα χαρακτηριστικά άλλων παιδιών, εκτός και εάν έχει δοθεί σχετική άδεια της διεύθυνσης του σχολείου παράλληλα με τη γραπτή συναίνεση των υπόλοιπων γονέων. Κάθε διακίνηση προς τρίτους προσωπικών δεδομένων και όχι σε αυτούς που έχουν έννομο συμφέρον απαγορεύεται και αντίκειται στις αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων.

3.7 Σίτιση-διατροφή

Η σίτιση και η διατροφή των μαθητών/τριών που βρίσκονται σε αναπτυξιακό στάδιο τόσο σωματικό, όσο και πνευματικό αποτελεί βασική, βιολογική ανάγκη. Για αυτό το λόγο θα πρέπει να σιτίζονται καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας ξεκινώντας από ένα πλούσιο πρωινό που θα τους δώσει την απαραίτητη ενέργεια για να ανταποκριθούν στις σχολικές τους ανάγκες.

Η σίτιση-διατροφή των μαθητών/τριών επιτρέπεται αποκλειστικά κατά την ώρα των διαλειμμάτων και όχι κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, εκτός και εάν πρόκειται για θέματα υγείας. Επίσης για τους/τις φοιτούντες στο Ολοήμερο η πρώτη ώρα αφορά τη σίτιση-διατροφή, όπου εκεί τα παιδιά μαθαίνουν να συντρώγουν και να κοινωνικοποιούνται, αλλά και να λαμβάνουν χρήσιμες πληροφορίες για το ποια είναι η υγιεινή και ποια είναι η ανθυγιεινή διατροφή από τους/τις διδάσκοντες/ουσες.

Κυλικείο

Στο σχολείο μας λειτουργεί κυλικείο, το οποίο έχει πολλαπλούς ρόλους. Πρώτα από όλα τα προϊόντα του και οι πρακτικές του πρέπει να εναρμονίζονται με τις υγειονομικές διατάξεις του Υπουργείου Υγείας, με στόχο την προστασία και την προαγωγή της σωστής σίτισης-διατροφής. Δεύτερον οι μαθητές/τριες κοινωνικοποιούνται συζητώντας, μέσω της διαδικασίας σίτισης, μαθαίνοντας να είναι υπεύθυνοι σεβόμενοι/ες τη σειρά τους και των άλλων, σεβόμενοι οι μεγαλύτεροι τους μικρότερους και για αυτό η προτεραιότητα δίνεται πάντα στους μικρότερους μαθητές/τριες. Τρίτον το κυλικείο αποτελεί πηγή εσόδων για την σχολική μας μονάδα που εκτός των επιχορηγήσεων και τη βοήθεια του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων δεν έχει άλλους οικονομικούς πόρους. Για αυτό πρέπει όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας να το στηρίζουν εμπράκτως, διότι στηρίζοντας το κυλικείο στηρίζουν το σχολείο.

3.8 Σχολικοί χώροι

Όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας έχουν δικαίωμα να ζουν και να συνεργάζονται σε αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και συνεργασίας, ασφάλειας και υγιεινής. Ταυτόχρονα όμως έχουν και την υποχρέωση να σέβονται τους χώρους του σχολείου, τις υλικοτεχνικές και τεχνολογικές υποδομές του, αλλά και το φυσικό περιβάλλον του σχολείου, (λουλούδια, φυτά δέντρα, παγκάκια κ.ά) και να μην προκαλούν εκούσιες ή ακούσιες φθορές. Οι χώροι και τα υλικά πρέπει να διατηρούνται καθαροί/ά, προάγοντας ταυτόχρονα την περιβαλλοντική ευαισθησία που πρέπει να διακρίνει όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας, διότι περιβάλλον αποτελούν τα πάντα εντός και εκτός σχολείου, μέσα σε αυτό ζούμε και συνεργαζόμαστε, για αυτό το λόγο πρέπει και να το προστατεύουμε.

Οι τάξεις και όχι μόνον αυτές, αποτελούν τους κατεξοχήν χώρους μάθησης, για αυτό το λόγο πρέπει να οργανώνονται σωστά από τους υπεύθυνους εκπαιδευτικούς, έτσι ώστε να προσφέρουν ένα ασφαλές παιδαγωγικό περιβάλλον μάθησης, αξιοποιώντας όλα τα υλικοτεχνικά μέσα και τις σύγχρονες τεχνολογίες. Η αισθητική των χώρων με το συνδυασμό των κατάλληλων χρωματισμών και την οργανωμένη διάταξη μαθητών/τριών και υλικών προσφέρει μια εικόνα που ενεργοποιεί θετικά τη μαθησιακή διάθεση εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών.

Η τήρηση των προαναφερθέντων ισχύει για όλους ανεξαιρέτως και αποτελεί συμβόλαιο ευθύνης και συνεργασίας, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η καθαριότητα, η

αισθητική, η υγεία και η ασφάλεια όλων των μελών της σχολικής κοινότητας. Ο μη σεβασμός της σχολικής περιουσίας, η οποία ανήκει σε όλους, η πρόκληση φθορών, ζημιών ή η κακή χρήση της αποδυναμώνουν τις εκπαιδευτικές δυνατότητες και παιδαγωγικά εθίζουν τους μαθητές/τριες να απαξιώνουν τη δημόσια περιουσία. Για αυτούς τους λόγους κάθε φθορά υλικών ή χώρων, που προκαλείται από οποιονδήποτε, είναι απαράδεκτη ως γεγονός και ταυτόχρονα συνιστά υποχρέωση του/της υπαίτιου/ας για αποκατάσταση της ζημιάς που προέκυψε.

Οι σχολικοί χώροι και η υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου δύνανται να αξιοποιούνται και εκτός σχολικού ωραρίου στα πλαίσια του ανοίγματος του σχολείου στην κοινωνία και να εξυπηρετούν τους σκοπούς και τις ανάγκες είτε των εκπαιδευτικών, είτε των μαθητών και των οικογενειών τους, είτε των Συλλογικών Οργάνων του σχολείου (Σύλλογος Διδασκόντων, Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων), είτε άλλων κοινωνικών Συλλογικών Οργάνων, είτε στα πλαίσια αθλητικών, πολιτιστικών ή άλλων εκδηλώσεων. Βασική προϋπόθεση, όμως, για να επιτευχθούν τα προαναφερθέντα, είναι να προηγηθεί η σχετική ενημέρωση και έντυπο αίτημα στη διεύθυνση του σχολείου, με όρους που διασφαλίζουν την ακεραιότητα και τη διαφάνεια της ορθολογικής αξιοποίησης των παρεχόμενων πόρων. Κάθε φθορά ή ζημιά που μπορεί να προκληθεί από τους υπεύθυνους για την αξιοποίηση των υλικοτεχνικών πόρων επιβαρύνει τους φέροντες την ευθύνη, όπως αυτοί θα αναγράφονται ενδελεχώς στο έντυπο παράδοσης-παραλαβής του σχολείου, το οποίο και θα αρχειοθετείται στην σχολική αρχειοθήκη.

4. Πρόληψη & Αντιμετώπιση φαινομένων Βίας και Σχολικού εκφοβισμού

Η ανάπτυξη θετικού σχολικού κλίματος αποτελεί σημαντικό παράγοντα της διαδικασίας πρόληψης ή/και αντιμετώπισης φαινομένων βίας, παρενόχλησης, εξαναγκασμού και σχολικού εκφοβισμού. Χαρακτηριστικά του θετικού και υγιούς σχολικού κλίματος είναι ο αμοιβαίος σεβασμός, η αποδοχή της διαφορετικότητας, η

προώθηση της συνεργασίας με Φορείς, η συνεργασία του Σχολείου με την οικογένεια, κ.ά.

Στο σχολείο η συμπεριφορά του καθενός/μιάς αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση και για τους υπόλοιπους, για αυτό η βία είτε λεκτική (βρισιές, χαρακτηρισμοί, απειλές κ.ά) είτε ψυχολογική, είτε σωματική, είτε κοινωνική είτε ηλεκτρονική, από όπου και να προέρχεται, δεν είναι ανεκτή, διότι επηρεάζει αρνητικά το κλίμα του σχολείου. Η σχολική βία ορίζεται ως η βία που ασκείται με οποιαδήποτε μορφή από μαθητή/τρια είτε ατομικά είτε ομαδικά προς έναν ή περισσότερους μαθητές/τριες, χωρίς να αποκλείεται και η βία προερχόμενη από εκπαιδευτικό προς μαθητή/τρια ή και το αντίστροφο. Πολλές φορές όμως παρατηρείται μια παρανόηση για το τι είναι βία και στον τρόπο που αξιολογείται αυτή και σε αυτό έχουν μεγάλο μερίδιο οι ενήλικες με τον τρόπο που διαπαιδαγωγούν τους μαθητές/τριες. Το σχολείο, όπως έχει προαναφερθεί είναι μια ευρύτερη οικογένεια, όπως λοιπόν και σε κάθε οικογένεια υπάρχουν στιγμές έντασης και συναισθηματικής έκρηξης, έτσι συμβαίνει και στο σχολείο και τις περισσότερες φορές χωρίς ουσιαστικό λόγο. Ο τόνος της φωνής του/της εκπαιδευτικού ή των μαθητών/τριών ποτέ δεν είναι ο ίδιος, αλλά αυξομειώνεται ανάλογα με τους φυσικούς ήχους που υπάρχουν στο περιβάλλον μας, μπορεί να αξιολογηθεί ως άσκηση βίας από μόνος του? Για να επικαλεστούμε βία πρέπει αυτή να συνοδεύεται και από λεκτικούς χαρακτηρισμούς που λειτουργούν απαξιωτικά στην ψυχολογία, ως προς την προσωπικότητα του/της άλλου/λης ή σωματική συμπεριφορά που να εκδηλώνεται ποικιλοτρόπως και να είναι στοχευμένη, συνεχόμενη, επαναλαμβανόμενη με συνεχείς αυξητικές διαστάσεις, όπου αυτός/ή που θεωρείται πιο δυνατός/ή επιβάλλει στον άλλον/η κάτι που δεν θέλει. Κάθε ζωντανή διαδικασία στη ζωή έχει και προκαλούμενες συμπεριφορές όπου ισχύει η αρχή της δράσης και της αντίδρασης. Οι φυσιολογικές δράσεις και αντιδράσεις πολλές φορές κατηγοριοποιούνται ως είδη βίας, ξεχνώντας μια βασική συνισταμένη την πρόθεση. Η πρόθεση είναι αυτή, συνδυαστικά με τα υπόλοιπα που προαναφέρθηκαν, που διακρίνει τη βία από τη μη βία.

Σε κάθε περίπτωση η πραγματική βία δεν έχει θέση στο σχολείο και ο στόχος όλων είναι να ατσαλώνουν και να ενδυναμώνουν τους χαρακτήρες τους, πρωτίστως των μαθητών/τριών και δευτερευόντως των ενηλίκων, όπως ακριβώς συμβαίνει και με τον οργανισμό μας, αν δεν έρθει ποτέ σε επαφή με ιούς, μικρόβια και βακτήρια δεν ισχυροποιείται το ανοσοποιητικό μας. Οι εκπαιδευτικοί είναι οι γιατροί του πνεύματος και της ψυχής, όπως όταν πηγαίνουμε στο γιατρό μας ζητάει το ιστορικό

και τα συμπτώματα που έχουμε, για να κάνει μια πρώτη αξιολόγηση και μετά να μας υποβάλλει σε διαγνωστικές εξετάσεις, για να μας δώσει την ενδεδειγμένη θεραπεία, έτσι και οι εκπαιδευτικοί αναζητούν στοιχεία που αφορούν ξεχωριστά τον κάθε μαθητή/τρια, ώστε να προσδιορίσουν το μαθησιακό προφίλ, μετά προβαίνουν σε διαγνωστικά τεστ ικανοτήτων, δεξιοτήτων, αντιλήψεων, αισθήσεων, ψυχοσυναισθηματικών δεικτών κ.ά και τέλος προτείνουν ενημερώνοντας τους γονείς για τις βέλτιστες πρακτικές που πρέπει να υιοθετήσουν και στο σπίτι για να θεραπευθούν οι όποιες αδυναμίες υπάρχουν.

Για τους προαναφερθέντες λόγους ορίστηκαν υπεύθυνα όργανα και ομάδες εκπαιδευτικών ή ειδικών, κατόπιν απόφασης του Συλλόγου Διδασκόντων, οι οποίες δρουν προληπτικά και παρεμβατικά σε επίπεδο τάξης και σε επίπεδο σχολείου.

4.1 Ομάδα Πρόληψης-Αντιμετώπισης Βίας και Σχολικού εκφοβισμού

Η ομάδα πρόληψης βίας και σχολικού εκφοβισμού συγκροτείται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων ή με διευθυντική πράξη, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο και απαρτίζεται από τη διεύθυνση του σχολείου και δύο τακτικά μέλη με τους αναπληρωτές τους εφόσον υπάρχει η σχετική δυνατότητα. Στην διεύρυνση της ομάδας αυτής δύνανται να συμμετέχουν και μέλη του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων, καθώς και μαθητές/τριες των δύο μεγαλύτερων τάξεων Ε-ΣΤ' του σχολείου.

Σκοπός της είναι η ενημέρωση όλων των μελών της σχολικής κοινότητας με επιστημονικά δεδομένα και το κατάλληλο υλικό, έτσι ώστε να προλαμβάνονται τέτοια φαινόμενα πριν τη γένεσή τους. Η συνεργασία της με ειδικούς (Ψυχολόγοι, Κοινωνιολόγοι, Σύμβουλοι κ.ά), είτε δια ζώσης είτε εξ αποστάσεως, στα πλαίσια της ευρύτερης συνεργασίας και διάχυσης των απαραίτητων πληροφοριών στα μέλη της σχολικής κοινότητας, είναι απαραίτητη και θα πραγματοποιείται σε προκαθορισμένα τακτά χρονικά διαστήματα που προϋποθέτουν όμως τη χωροχρονική διαθεσιμότητα όλων των εμπλεκομένων.

4.2 Ορισμός Συμβούλου Σχολικής Ζωής-Υπευθύνου ανά τάξη

Ο/η Σύμβουλος Σχολικής Ζωής ορίζεται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων ή με διευθυντική πράξη, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο και είναι αυτός/ή που θα επικοινωνεί άμεσα με τον υπεύθυνο/η ανά τάξη, βοηθώντας σε πρώτη φάση τη διερεύνηση των γεγονότων και ξεκλειδώνοντας την επικοινωνία με τους μαθητές/τριες που έχουν εμπλακεί σε αυτά. Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι

παρεμβάσεις πρέπει να γίνονται με διακριτικότητα χωρίς να στοχοποιούν τους/τις εμπλεκόμενους/ες μαθητές/τριες (θύτες) περιθωριοποιώντας τους. Επιπρόσθετα θα πρέπει να δώσουν τα κατάλληλα ερεθίσματα στους μαθητές/τριες (θύματα) έτσι ώστε πρωτίστως να κτίσουν σχέσεις εμπιστοσύνης και δευτερευόντως να τους πείσουν ότι πρέπει να μιλάνε και να ανοίγονται εξωτερικεύοντας αυτά που νιώθουν και βιώνουν.

Σε αυτό το έργο είναι θεσμικά υποχρεωτική η συμμετοχή και η θετική συμβολή των οικογενειών και των θυμάτων και των θυτών χωρίς αντεγκλήσεις. Το σχολείο διατηρεί κάθε νόμιμο δικαίωμά του βάση της κείμενης Νομοθεσίας, έτσι ώστε όταν αντιληφθεί ότι υπάρχει έλλειψη πνεύματος συνεργασίας ή φαινόμενα ενδοοικογενειακής βίας, να προωθήσει νομικά και εμπιστευτικά τα δεδομένα στον επιμελητή ανηλίκων και στον Εισαγγελέα Ανηλίκων, ως έσχατο μέτρο.

5. Σχολικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες

Οι σχολικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες κάθε σχολικού έτους είναι πολυδιάστατες και υλοποιούνται είτε εντός του σχολείου (ενδοσχολικές) είτε εκτός (εξωσχολικές). Ανάλογα με το είδος τους (διδασκτικές, αθλητικές, πολιτιστικές κ.ά) προσδιορίζονται και οι διαστάσεις τους και έχουν ως σκοπό να αποτελέσουν την ενεργή διασύνδεση της σχολικής και της κοινωνικής ζωής, ενεργοποιώντας τις πνευματικές, ψυχολογικές και σωματικές δεξιότητες των μαθητών/τριών. Με αυτόν τον τρόπο το σχολείο επιχειρεί να καταπολεμήσει την μαθησιακή ρουτίνα των μαθημάτων και να εμπλουτίσει βιωματικά τις γνώσεις των μαθητών/τριών, εξασκώντας τις δεξιότητές τους σε πραγματικές συνθήκες, ευαισθητοποιώντας τους σε κοινωνικά ζητήματα και αποδεικνύοντας στην πράξη ότι οι θεωρητικές γνώσεις που αποκτούν διασυνδέονται πρακτικά με τις ανάγκες της ζωής.

Οι μαθητές/τριες οφείλουν να συμμετάσχουν ενεργά στις δράσεις του τακτικού προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου στην αρχή της χρονιάς, ο οποίος πρέπει να είναι ευέλικτος και να προσαρμόζεται στην επικαιρότητα των καθημερινών κοινωνικών θεμάτων που προκύπτουν, έτσι ώστε να τους παρέχει τα κατάλληλα εφόδια στην κατάλληλη στιγμή. Δεν μπορούν να συμμετάσχουν, όταν υπάρχουν λόγοι υγείας ή οικογενειακές ανάγκες, οι οποίες όμως πρέπει να κοινοποιούνται στους υπεύθυνους των τμημάτων και στη διεύθυνση του σχολείου. Για αυτούς τους λόγους το σχολείο προγραμματίζει πάγιες σχολικές εκδηλώσεις ή δραστηριότητες από την αρχή της χρονιάς, όπως • η πραγματοποίηση σχολικών

εορτών για τις εθνικές επετείους, τη γιορτή του Πολυτεχνείου, τη γιορτή των Χριστουγέννων, τη γιορτή των Τριών Ιεραρχών,• την ένταξη Παγκόσμιων-Πανελλήνιων Ημερών μέσω της διαθεματικότητας των μαθημάτων (π.χ 6 Μαρτίου Πανελλήνια Ημέρα κατά της σχολικής Βίας κ.ά) • τον τακτικό ή έκτακτο εκκλησιασμό των μαθητών • τις αθλητικές δραστηριότητες, όπως συμμετοχή σε αγώνες ή στην Πανελλήνια Ημέρα Σχολικού αθλητισμού • πολιτιστικές δραστηριότητες, όπως η λήξη του σχολικού έτους. Οι εκδηλώσεις-δραστηριότητες δεν περιορίζονται μόνο στις πάγιες, αλλά και στις έκτακτες οποιασδήποτε μορφής (κοινωνικής, επιστημονικής κ.ά), κατά τη διάρκεια της χρονιάς και σύμφωνα με την ανατροφοδότηση του εκπαιδευτικού έργου, το οποίο και δεν μπορεί να έχει χωροχρονικούς περιορισμούς.

Όλες οι εκδηλώσεις-δραστηριότητες έχουν σχέση είτε με την εφαρμογή σχολικών καινοτόμων προγραμμάτων, είτε με την ευέλικτη ζώνη, είτε με την εμπάθυνση μαθησιακών στόχων. Έχουν ως σκοπό την ενεργοποίηση των μαθητών/τριών, την ευαισθητοποίησή τους σε θέματα περιβάλλοντος και αειφορίας, όπως η προστασία του, μέσω δράσεων ανακύκλωσης ή χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την ομαλή διασύνδεσή τους με όλες τις εκφάνσεις της σχολικής και κοινωνικής ζωής. Η κατάθεση προτάσεων εκ μέρους των μαθητών/τριών, κατόπιν επιλογής θεμάτων του ενδιαφέροντός τους είναι όχι μόνο θεμιτή, αλλά και επιθυμητή, διότι μέσω των ιδεών, των πρωτοβουλιών και την ευθύνη που αναλαμβάνουν για την υλοποίησή τους γίνονται πιο υπεύθυνοι και ταυτόχρονα τους δίνεται η δυνατότητα να αναδείξουν τις ικανότητές, τις κλίσεις, και τα ταλέντα τους.

Σε όλες τις προαναφερόμενες εκδηλώσεις-δραστηριότητες οι μαθητές/τριες οφείλουν να συμμετέχουν ενεργά, εκτός των περιπτώσεων που προαναφέρθηκαν, σεβόμενοι ταυτόχρονα τις οδηγίες των εκπαιδευτικών, οι οποίες μπορεί και να διαφοροποιούνται ανάλογα με το θέμα των εκδηλώσεων-δραστηριοτήτων και υιοθετώντας ευγενικούς τρόπους συμπεριφοράς, έτσι ώστε κάθε μέλος της σχολικής κοινότητας να αποτελεί πρότυπο και για τους υπόλοιπους. Σε αυτό το πνεύμα της σχολικής αλληλεγγύης, της ενσυναίσθησης και της συναισθηματικής νοημοσύνης, το σχολείο πείθει τους μεγαλύτερους μαθητές/τριες των μεγάλων τάξεων (Δ-Ε-ΣΤ), για την ανάγκη σεβασμού και προστασίας των μικρότερων μαθητών/τριών, να αναλάβουν ενεργούς ρόλους συνοδών μαζί με τους εκπαιδευτικούς κατά τις επισκέψεις ή τις δράσεις του σχολείου.

6. Συνεργασία & Επικοινωνία Σχολείου-Οικογένειας- Συλλόγου Γονέων & Κηδεμόνων

Δύο από τους κρισιμότερους δείκτες, που επηρεάζουν είτε θετικά είτε αρνητικά την ομαλή λειτουργία του σχολείου και κατ' επέκταση και τα μαθησιακά αποτελέσματα, είναι η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ Σχολείου-Οικογένειας-Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων. Για αυτό το λόγο η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας πρέπει να βασίζεται σε όλες τις προαναφερθείσες αρχές και αξίες και τους κανονισμούς λειτουργίας του σχολείου, χωρίς να παρεκκλίνει.

6.1 Επικοινωνία

Η επικοινωνία στη σημερινή εποχή με τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα γίνεται άμεσα, αμφίδρομα, ευκολότερα, ταχύτερα και αποτελεί ασπίδα σωστής ενημέρωσης προς αποφυγή παρερμηνειών και αυθαίρετων συμπερασμάτων, δημιουργώντας ένα πλαίσιο αгаστής συνεργασίας μεταξύ σχολείου-οικογένειας-Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων. Η επικοινωνία μπορεί να γίνεται δια ζώσης ή και εξ αποστάσεως χρησιμοποιώντας όλα τα διαθέσιμα τεχνολογικά μέσα του σχολείου που επιλύουν χωροχρονικά προβλήματα. Η επικοινωνία εξ αποστάσεως μπορεί να γίνεται μέσω τηλεφώνου, email, sms, πλατφορμών επικοινωνίας, ομάδων στα κοινωνικά δίκτυα, διανομή εντύπων, ανακοινώσεων στην ιστοσελίδα του σχολείου και όλων των πρόσφορων μέσων, διαφυλάσσοντας ταυτόχρονα και τα προσωπικά δεδομένα όλων των μελών της σχολικής κοινότητας.

Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ο ενδεδειγμένος έλεγχος εκ μέρους των γονέων των εντύπων μέσων επικοινωνίας, αλλά και ο καθημερινός έλεγχος των ανακοινώσεων και των μηνυμάτων του σχολείου μέσω των τεχνολογικών μέσων που προαναφέρθηκαν. Επιπρόσθετα θα πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι η ενημέρωση του σχολείου από τους γονείς, όπως αυτή προαναφέρθηκε στους προηγούμενους άξονες, πρέπει να είναι έγκαιρη, προσκομίζοντας κάθε απαραίτητο στοιχείο ή δικαιολογητικό που χρειάζεται όσον αφορά τα παιδιά τους σε θέματα υγείας, ειδικών εκπαιδευτικών δεξιοτήτων-αναγκών, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης ή άλλων στοιχείων που θα βοηθήσουν το σχολείο να ενεργήσει αναλόγως. Εύλογα συνάγεται το συμπέρασμα ότι αυτά τα στοιχεία επηρεάζουν ποικιλοτρόπως τη φοίτηση και τη συμπεριφορά των μαθητών/τριών τόσο σε ατομικό, όσο και σε ομαδικό επίπεδο, για

αυτό και οι γονείς οφείλουν να επιζητούν την επικοινωνία, τη συνεργασία και τη συνδρομή του σχολείου, έτσι ώστε να επιλυθούν τα όποια θέματα παρουσιάζονται κατά τη γένεσή τους.

Βασικότερη προϋπόθεση για την αποτελεσματική επικοινωνία με το σχολείο, είναι ότι οι γονείς-κηδεμόνες οφείλουν να επικαιροποιούν τα στοιχεία επικοινωνίας τους είτε τα δικά τους είτε εξουσιοδοτημένων προσώπων (τηλέφωνα, email κ.ά), και να ενημερώνουν άμεσα τους εκπαιδευτικούς και τη διεύθυνση του σχολείου για κάθε αλλαγή.

Τακτικές & Έκτακτες ενημερώσεις

Οι συναντήσεις για ενημέρωση των γονέων/κηδεμόνων με τους εκπαιδευτικούς και τη διεύθυνση του σχολείου, μπορούν να είναι είτε προγραμματισμένες είτε έκτακτες, μπορούν να είναι είτε εντός είτε εκτός ωραρίου εφόσον το επιθυμούν οι υπεύθυνοι της ενημέρωσης και σε κάθε περίπτωση κοινοποιούνται η μέρα, η ώρα και η θεματική της ενημέρωσης στους γονείς:

- Στην αρχή του διδακτικού έτους, θα υπάρχει συνολική ενημέρωση για ζητήματα που αφορούν στην εύρυθμη λειτουργία του σχολείου, καταναμημένα σε άξονες, από τη διεύθυνση του σχολείου και μέλη του Συλλόγου Διδασκόντων.
- Μηνιαία ενημέρωση, για θέματα φοίτησης, προόδου, συμπεριφοράς και επιδόσεων, σε προκαθορισμένη από τον/την εκπαιδευτικό της τάξης ημέρας και ώρας, οι οποίες και κοινοποιούνται από τους εκπαιδευτικούς στους γονείς. Εάν κριθεί αναγκαίο από τους εκπαιδευτικούς μπορούν να υπάρξουν και έκτακτες ενημερώσεις, οι οποίες και θα κοινοποιηθούν έγκαιρα στους γονείς.
- Στο τέλος κάθε τριμήνου (Α τρίμηνο 10 Δεκεμβρίου-Β τρίμηνο 10 Μαρτίου-Γ τρίμηνο 10 Ιουνίου) και σε διάστημα δέκα (10) ημερών, πραγματοποιείται η τριμηνιαία ενημέρωση για θέματα φοίτησης, προόδου, συμπεριφοράς και επιδόσεων από τους εκπαιδευτικούς προς τους μαθητές/τριες και τους γονείς τους. Προτού προηγηθεί η ενημέρωση από τους εκπαιδευτικούς της τάξης, θα υπάρχει μια ενημέρωση συνολική από τη διεύθυνση του σχολείου και μέλη του Συλλόγου Διδασκόντων.
- Στη λήξη του σχολικού έτους θα υπάρχει συνολική ενημέρωση και αποτίμηση των πεπραγμένων εκ μέρους των εκπαιδευτικών και της διεύθυνσης του σχολείου, όσον αφορά τους τίτλους προόδου – σπουδών και τι αξιολογείται μέσω αυτών, καθώς και

οδηγίες για την ομαλή μετάβαση των απολυθέντων μαθητών/τριών στην επόμενη βαθμίδα.

- Σε κάθε τακτική ή έκτακτη ενημέρωση γονέων από το σχολείο είτε σε ατομικό επίπεδο είτε σε ομαδικό επίπεδο, προηγείται πάντα υποχρεωτικά η κοινοποίηση της αιτίας ενημέρωσης, ο τόπος και ο χρόνος και η εκτιμώμενη διάρκεια της ενημέρωσης, έτσι ώστε τα εμπλεκόμενα μέρη να μπορούν να προγραμματίσουν τις υποχρεώσεις τους και να μπορούν να συμμετάσχουν ανεμπόδιστα στις ενημερωτικές διαδικασίες. Σε κάθε περίπτωση κρίνεται απαραίτητο να τηρούνται ευλαβικά από τους γονείς οι χωροχρονικοί προσδιορισμοί που ορίζονται από το σχολείο, έτσι ώστε να μην προκαλείται αναστάτωση στην εύρυθμη λειτουργία του.

6.2 Συνεργασία Σχολείου-Οικογένειας

Η συνεργασία σχολείου-οικογένειας πρέπει να είναι ισορροπημένη και επικοδομητική και να βασίζεται στις αρχές της ισοτιμίας, του δημοκρατικού διαλόγου και της αποδοχής της πραγματικότητας. Οι ρόλοι του σχολείου και των γονέων είναι διακριτοί, βασίζονται στην εμπιστοσύνη και έχουν όρια, όπως αυτά έχουν περιγραφεί και στις προηγούμενες ενότητες. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργείται ένα θετικό κλίμα και προς τους μαθητές/τριες, οι οποίοι/ες διακρίνουν ότι σχολείο και γονείς συνεργάζονται με κοινό γνώμονα το καλό τους.

Η υποβολή αιτημάτων και το πλαίσιο της συνεργασίας προσδιορίζεται κατά περίπτωση και ανάλογα με το είδος του θέματος. Εάν η φύση του θέματος είναι καθαρά παιδαγωγική (επίδοση, συμπεριφορά κ.ά), τότε οι γονείς οφείλουν πρωτίστως να απευθύνονται στους εκπαιδευτικούς των τάξεων και των διδασκόντων/σών σε αυτές και δευτερευόντως, αν το θέμα είναι σύνθετο και πολυδιάστατο, στη διεύθυνση του σχολείου, η οποία και θα συνεργαστεί με ειδικούς για την αντιμετώπισή του. Εάν η φύση του είναι καθαρά διοικητική (φοίτηση, μαθητικά στοιχεία, βεβαιώσεις κ.ά), τότε οι γονείς απευθύνονται στη διεύθυνση του σχολείου υποβάλλοντας γραπτώς ή και ηλεκτρονικώς σχετικό αίτημα που αφορά τα παιδιά τους.

6.3 Συνεργασία Σχολείου-Συλλόγου Γονέων & Κηδεμόνων

Στη σχολική μας μονάδα κρίνεται ζωτικής σημασίας η ύπαρξη και η ενεργή συμμετοχή του Συλλόγου Γονέων & Κηδεμόνων. Ο Σύλλογος Γονέων & Κηδεμόνων συγκροτείται μετά από εκλογές που λαμβάνουν χώρα στο χώρο του σχολείου σε προγραμματισμένο χρόνο, όπως αυτός ορίζεται από το καταστατικό του. Όλοι οι γονείς των μαθητών/τριών του σχολείου μας οφείλουν να συμμετέχουν ενεργά στη

σχολική και την κοινωνική ζωή των παιδιών τους, επιλέγοντας τους ικανότερους για τις θέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου. Με αυτόν τον τρόπο αποδεικνύουν έμπρακτα το ενδιαφέρον τους όχι μόνο προς τα παιδιά τους, αλλά και προς τα παιδιά των υπολοίπων, δίνοντάς τους ένα παράδειγμα της λειτουργίας της σχολικής κοινότητας, η οποία και αποτελεί μικρογραφία της ίδιας της κοινωνίας.

Το στήριγμα του σχολείου σε όλα τα επίπεδα ήταν, είναι και θα είναι ο Σύλλογος Γονέων & Κηδεμόνων, στον οποίο, όλοι οι γονείς, εφόσον εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους, είναι μέλη του. Όλοι μαζί, λοιπόν, συνεργαζόμαστε για να επιλύσουμε προβλήματα που άπτονται του κοινού συμφέροντος μας και των κοινών στόχων, όπως η βελτιστοποίηση της ποιότητας του παρεχόμενου έργου προς τους/τις μαθητές/τριες.

Η επικοινωνία-συνεργασία με το Σύλλογο Γονέων & Κηδεμόνων γίνεται είτε προγραμματισμένα είτε έκτακτα και οι αποφάσεις του καταγράφονται στο Σχολικό Συμβούλιο στο οποίο συμμετέχει η διεύθυνση του σχολείου, μέλη του Συλλόγου Διδασκόντων, μέλη του Συλλόγου Γονέων & Κηδεμόνων και εκπρόσωπος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι άξονες επικοινωνίας-συνεργασίας των Συλλογικών Οργάνων του Σχολείου, είναι πολυδιάστατοι και αφορούν την υλικοτεχνική υποδομή, την ασφάλεια, την υγιεινή, την πρόληψη παρεμβατικών και αυθαίρετων συμπεριφορών, την πρόληψη της βίας, την κοινωνική ενσυναίσθηση, την συνεργασία με εξειδικευμένους επιστήμονες για θέματα παιδαγωγικά, συμπεριφορικά, ψυχολογικά κ.ά, τον οικονομικό προϋπολογισμό του σχολείου και γενικά την επίλυση των προβλημάτων που παρουσιάζονται κατά τη λειτουργία του σχολείου.

Θα πρέπει να επισημανθεί επίσης, ότι σε όλες τις επικοινωνιακές-συνεργατικές διαδικασίες, μεταξύ σχολείου και συλλογικών οργάνων, κύριος συντονιστής της διαδικασίας και της δημιουργίας συνθηκών δημοκρατικού διαλόγου είναι η διεύθυνση του σχολείου, χωρίς όμως να παραβιάζεται η αρχή της ισότητας μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας.

Το έργο του σχολείου είναι πολυδιάστατο, σύνθετο και συνεχώς αυξανόμενο με περισσότερες απαιτήσεις, επηρεάζεται ολοένα και από περισσότερους παράγοντες είτε εσωτερικούς είτε εξωτερικούς, για αυτό και χρειάζεται απαραίτητα την ισότιμη και αμφίδρομη επικοινωνία-συνεργασία όλων, μηδενός εξαιρουμένου.

7. Πολιτική προστασίας & αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών και έκτακτων αναγκών

Το 10ο Δημοτικό Σχολείο Πτολεμαΐδας χαρακτηρίζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 17/1974 ως Δημόσιο Ανεξάρτητο Ίδρυμα (ΔΑΙ), σε υλοποίηση της αριθμ. 107/1/158/17-4-91 οδηγίας της Δ/νσης ΠΣΕΑ, της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Τάξης και υποχρεούται να καταρτίσει Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας, καθώς και Σχέδιο Αντισεισμικής Προστασίας, κατόπιν οδηγιών του Οργανισμού Αντι-Σεισμικής Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π., <https://www.oasp.gr/>). Σε εφαρμογή του εν λόγω Σχεδίου καταρτίζεται ο παρών Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας. Αποστολή αυτού είναι η προστασία των εργαζομένων και των φοιτούντων στο Σχολείο αυτό μαθητών, η προστασία του κτιριακού συγκροτήματος, του εξοπλισμού και του αρχαιακού υλικού, σε περιπτώσεις εκδήλωσης εκτάκτων περιστατικών.

Στην κατεύθυνση αυτή, στη Σχολική μας Μονάδα για το παρόν σχολικό έτος θα υλοποιηθούν τα ακόλουθα:

- σύνταξη ή/και επικαιροποίηση του Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης του Σχολείου
- διοργάνωση ασκήσεων ετοιμότητας για σεισμό ή για άλλο έκτακτο περιστατικό
- ενημέρωση ενεργειών αντιμετώπισης από πριν-κατά τη διάρκεια-λήξη φαινομένων ή εκτάκτων αναγκών, στο προσωπικό (κατανομή ρόλων-ευθυνών), στους μαθητές (οδηγίες, ενέργειες, ασκήσεις) και των γονέων & κηδεμόνων τους (οδηγίες για το σχολείο-το σπίτι, παραλαβή παιδιών από προκαθορισμένο χώρο), καθώς και των αρμόδιων φορέων που καλούνται να συνδράμουν σε αυτό είτε στη σύνταξή του, είτε στην επικαιροποίησή του, είτε στην έγκρισή του.

7.1. Σύνταξη Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης για έκτακτο περιστατικό.

Το παρόν Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης του 10^{ου} Δημοτικού Σχολείου Πτολεμαΐδας, το οποίο στεγάζεται στο επί της οδού Νοσοκομείου 33 κτίριο (όροφοι: ισόγειο), συντάχθηκε τον μήνα Σεπτέμβριο του 2020 με ευθύνη του Διευθυντή Μωυσιάδη Νικόλαου, από την ομάδα σύνταξης του σχεδίου (Αρχηγό και Υπαρχηγό Πολιτικής Άμυνας) σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, λοιπών αρμόδιων αρχών & φορέων και αφορά στη σχολική περίοδο 2020-2021.

- Ο Διευθυντής ορίζεται αυτοδίκαια ως Αρχηγός ΔΑΙ με Υπαρχηγό τον Υποδιευθυντή όπου υφίσταται ή άλλο προσωπικό της εκπαιδευτικής μονάδας.
- Ο Σύλλογος των Εκπαιδευτικών είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο της εφαρμογής του Σχεδίου και κυρίως για το μέρος των ενεργειών που του αναλογούν πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από κάθε συμβάν ή άσκηση ετοιμότητας.

Αρμοδιότητες :

- ▶ Εκπόνηση του Σχεδίου.
- ▶ Διενέργεια τακτικού ελέγχου των χώρων του κτιρίου κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς και καταγραφή των ελλείψεων που παρατηρούνται σχετικά με την τήρηση βασικών προϋποθέσεων για την εφαρμογή του Σχεδίου, όπως :
  - Ανάρτηση του Σχεδίου στις αίθουσες, στους διαδρόμους, στην είσοδο του σχολείου κ.λπ
  - Επισήμανση των οδών διαφυγής και εξόδου του κτιρίου.
  - Δυνατότητα πρόσβασης στις οδούς διαφυγής και τις εξόδους του κτιρίου.
  - Προμήθεια απαραίτητων εφοδίων.
  - Επισήμανση και άρση των επικινδυνοτήτων στο σχολείο σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες και τους αρμόδιους φορείς
  - Επιλογή του χώρου καταφυγής.
  - Ενημέρωση όλων των μελών της σχολικής κοινότητας.
  - Επικαιροποίηση των στοιχείων επικοινωνίας των γονέων & κηδεμόνων ή άλλων εξουσιοδοτημένων προσώπων από αυτούς, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να παραλάβουν τα παιδιά από τον προκαθορισμένο χώρο συγκέντρωσης μετά τη λήξη συναγεμμού.
  - Μέριμνα για απρόσκοπτη και ταχεία πρόσβαση στους διακόπτες ηλεκτροδότησης, του καυστήρα θέρμανσης και παροχής νερού.
  - Συνεχής ενημέρωση (πανδημία, σεισμό, καιρικά φαινόμενα, κ.ά) για τις επικαιροποιημένες ενέργειες προστασίας από τον Ο.Α.Σ.Π, τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, τον Ε.Ο.Δ.Υ και το αυτοτελές τμήμα ΠΑΜ-ΠΣΕΑ της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υ.ΠΑΙ.Θ.
  - Πραγματοποίηση, μέσω του συντονισμού της διεύθυνσης του σχολείου, των τακτικών ή έκτακτων ασκήσεων ετοιμότητας και αξιολόγησή τους.

- Ενημέρωση της διεύθυνσης του σχολείου και μέσω αυτής των αρμόδιων φορέων και υπηρεσιών, για τις καταγεγραμμένες ελλείψεις και κατάθεση προτάσεων για την επίλυση των προβλημάτων, με βάση τις δυνατότητες της σχολικής μονάδας.

Για τους λόγους αυτούς στη σχολική μας μονάδα έχουν συγκροτηθεί οι ακόλουθες ομάδες : • Ομάδα Παροχής Πρώτων Βοηθειών • Ομάδα Πυρασφάλειας • Ομάδα Ασφάλειας- Ελέγχου Προσέγγισης μαθητών σε επικίνδυνα σημεία • Ομάδα Ελέγχου Δικτύων-Αποκατάστασης Βλαβών • Ομάδα Αναζήτησης Ατόμων που δεν έχουν παρουσιαστεί στο χώρο καταφυγής • Ομάδα Φύλαξης του Αρχείου του σχολείου • Ομάδα Υποστήριξης ΑμεΑ • Ομάδα Επικοινωνίας με τους αρμόδιους φορείς

Σημείωση

Οι ανωτέρω ομάδες ταυτίζονται τόσο σε περίπτωση περιστατικού έκτακτης ανάγκης, όσο και στην περίπτωση σεισμικού κινδύνου.

Σε περίπτωση Πολιτικής Κινητοποίησης οι εν λόγω ομάδες αναλαμβάνουν και καθήκοντα Πολιτικής Άμυνας, όπως προβλέπεται από το Ν.Δ. 17/74 «Περί Πολιτικής Σχεδιάσεως Εκτάκτου Ανάγκης» (Π.Σ.Ε.Α) (ΦΕΚ Α΄/236/1994) και από τις Οδηγίες Οργανώσεως Πολιτικής Αμόνης Δημοσίων Ανεξάρτητων Ιδρυμάτων & Ανεξάρτητων Ιδρυμάτων (ΔΑΙ & ΑΙ), με αριθ. Πρωτ. 107/1/54 του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως.

8. Έκθεση αποτίμησης-ανατροφοδότησης-προτάσεων βελτίωσης

Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας επικαιροποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα, μέσω της προβλεπόμενης από τον νόμο συμμετοχικής διαδικασίας όλων των μελών της σχολικής κοινότητας, έτσι ώστε να συμπεριλαμβάνει νέες νομοθετικές ρυθμίσεις, να ανταποκρίνεται στις αλλαγές των συνθηκών λειτουργίας του Σχολείου και τις, κατά καιρούς, αποφάσεις των αρμόδιων συλλογικών οργάνων του. Η επικαιροποίησή του θα γίνεται μέσω της έκθεσης αποτίμησης, της ανατροφοδότησης με την εισαγωγή ή αλλαγή καινούριων στοιχείων που προκύπτουν και των προτάσεων βελτίωσης.

Ο κοινά συμφωνημένος Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας βασίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία και στις σύγχρονες παιδαγωγικές και διδακτικές αρχές. Η

τήρησή του από τους μαθητές/τις μαθήτριες, τους/τις εκπαιδευτικούς και τους γονείς/κηδεμόνες, με πράξεις και όχι λόγια και με αμοιβαίο σεβασμό στον διακριτό θεσμικό ρόλο τους, ώστε να έχει πληρότητα, γενική αποδοχή και εφαρμογή, αποτελεί προϋπόθεση της εύρυθμης λειτουργίας του Σχολείου. Είναι το θεμέλιο πάνω στο οποίο μπορεί το Σχολείο να οικοδομήσει για να πετύχει τους στόχους και το όραμά του.

Θέματα που ανακύπτουν και δεν προβλέπονται από τον Κανονισμό, αντιμετωπίζονται κατά περίπτωση από τη Διεύθυνση του Σχολείου και τον Σύλλογο Διδασκόντων/Διδασκουσών, καθώς και από τον/τη Συντονιστή/Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου, σύμφωνα με τις αρχές της παιδαγωγικής επιστήμης και την εκπαιδευτική νομοθεσία, σε πνεύμα συνεργασίας με όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας.

Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας ισχύει για ένα σχολικό έτος.

Ο Διευθυντής

Μουσιάδης Νικόλαος

Εγκρίνεται
Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου

Διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Κοζάνης

Κωστελίδου Αναστασία
Ημερομηνία:

Παπαευαγγέλου Αθανάσιος
Ημερομηνία:

Πηγές

Νομοθεσία

•Σύνταγμα της Ελλάδος, άρθρο 16, παρ. 2.

<https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/8c3e9046-78fb-48f4-bd82-bbba28ca1ef5/SYNTAGMA.pdf>

Επιμέρους

•Εγκύκλιος Υ.ΠΑΙ.Θ με Αρ. Πρωτ.: Φ.201.017.684.Α6/19-10-2017 με θέμα «Εφαρμογή οδηγιών Πολιτικής Προστασίας και Πολιτικής Άμυνας στις Σχολικές Μονάδες»

•Εγκύκλιος Υ.ΠΑΙ.Θ με Αρ. Πρωτ.: Φ.25/103373/Δ1/22-06-2018 με θέμα «Χρήση Κινητών Τηλεφώνων & Ηλεκτρονικών Συσκευών στις σχολικές μονάδες»

•Εγκύκλιος Υ.ΠΑΙ.Θ με Αρ. Πρωτ.: Φ.7/ΦΜ/73996/Δ1/15-06-2020 με θέμα «Ενέργειες προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου των Δημοτικών Σχολείων για το σχολικό έτος 2020-2021 – Προγραμματισμός λειτουργίας Ολοήμερου Προγράμματος – Λήξη διδασκαλίας μαθημάτων σχολικού έτους 2019-2020».

•Εγκύκλιος Υ.ΠΑΙ.Θ με Αρ. Πρωτ.: Φ7/ 118240 /Δ1/09-09-2020 και θέμα «Λειτουργία Δημοτικών Σχολείων για το σχολικό έτος 2020-2021»

•Εφημερίδα της Κυβερνήσεως με αριθ. Φύλλου 491/09-02-2021, Υ.Α Αριθμ. 13423/ΓΔ4 (2) με θέμα «Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης».

•Καθηκοντολόγιο Εκπαιδευτικών (ΦΕΚ 1340/2002 – Φ.353.1/324/105657/Δ1/2002)

•Ν. 17/1974, ΦΕΚ Α-236/2-9-1974, «Δημόσιο Ανεξάρτητο Ίδρυμα (ΔΑΙ), σε υλοποίηση της αριθμ. 107/1/158/17-4-91 οδηγίας της Δ/σης ΠΣΕΑ Της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Τάξης».

•Ν.1566/1985 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (Α' 167).

- Ν. 2101/1992, ΦΕΚ 192/Α/2-12-1992, «Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα τον παιδιού».

- Ν. 4624/2019, ΦΕΚ 137/Α/29-8-2019, «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις».

- Ν. 4662/2020, ΦΕΚ 27/Α/07-02-2020, «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις».

- Ν. 4692/12-06-2020 «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις» (Α΄ 111).

- ΠΔ 79/2017, Φ.Ε.Κ 109/Α/01-08-2017 «Οργάνωση και λειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων».

- Υ.Α 448/18-02-2016, «Εκπόνηση επιμορφωτικού εκπαιδευτικού ενημερωτικού υλικού και προγράμματος σπουδών επιμόρφωσης», που εντάσσεται στις Πράξεις «Ανάπτυξη και Λειτουργία Δικτύου Πρόληψης και Αντιμετώπισης των Φαινομένων Σχολικής Βίας και Εκφοβισμού», των Αξόνων Προτεραιότητας 1 & 2 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).
Αθήνα, Φεβρουάριος 2015 Το παρόν εγχειρίδιο εκπονήθηκε στο πλαίσιο των Πράξεων «Ανάπτυξη και λειτουργία δικτύου ενημέρωσης, επιμόρφωσης, πρόληψης και αντιμετώπισης των φαινομένων σχολικής βίας και εκφοβισμού» που εντάσσονται στους Άξονες Προτεραιότητας 1, 2 και 3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», ΕΣΠΑ 2007-2013 και στο γενικότερο πλαίσιο των πρωτοβουλιών του Υ.ΠΟ.ΠΑΙ.Θ. για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της Σχολικής Βίας και του Εκφοβισμού.

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους. Υλοποιείται από την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων (ΕΥΕ ΕΔ) του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε σύμπραξη με το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ». Φορείς πρότασης και λειτουργίας: Γενική Διεύθυνση Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Άλλες πηγές

- esos, <https://www.esos.gr/>
- Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (1989) - Συνήγορος του Παιδιού
- Ο.Α.Σ.Π,
[http://www.oasp.gr/userfiles/OASP_SXEDIO_MNHMONIOU_ENERGEION_2015\(2\).pdf](http://www.oasp.gr/userfiles/OASP_SXEDIO_MNHMONIOU_ENERGEION_2015(2).pdf)
- Σχολικός Οδηγός - Για τους γονείς και κηδεμόνες των μαθητών και μαθητριών των Δημόσιων Νηπιαγωγείων και Δημοτικών Σχολείων - Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων